

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXX.

Celovec, 1. malega travna 1911.

Št. 13.

Reforme za posojilnice.

Zgodila se je nesreča, požar je uničil vas, hudournik je zasul polje, poginila je živina, otrok je utonil; zdaj se ljudje povprašujejo, kako je prišlo in vidijo vzrok, ki bi ga bili lahko prej že videli, a ga niso zapazili. Zadnji čas se govori o mnogih nesrečah pri kreditnih zavodih, ne samo na Koroškem, tudi drugod. V Ameriki so se pred par leti zaporedoma podirale banke, v Celovcu se je podrla banka Winkler, na Dunaju neka obrtna banka itd. Stvar je pač taka, kot pri domovih, neizogibno je, da tu pa tam kateri pogori. Zoper požar se ljudje zavarujejo, vrhutega pa še oblast naročuje, kako se naj hiše gradijo, da ne bo kake nesreče. Nikdo ni tako nespamet, da hiše ne bi zidal več, ko je enkrat pogorel. Zida na novo in zida tako, da bo v bodoče bolj varen. Ako se je tu in tam podrla banka, nikdo ne bo tako nespamet, da bi rekel: „Bank ne potrebujemo in nečemo več;“ tem manj bi bilo umestno, da bi ljudje dvigali in zapuščali slovenske posojilnice, ki pri raznih polomih prav nič niso bile prizadete. Da se pa zanimamo za vse uredbe, ki imajo namen, preprečiti v bodoče, da se denarne katastrofe ne bi ponavljale, tudi ne pri liberalcih in ne pri Nemcih, je dobro in pametno. Kaj pa se bo tedaj storilo?

Reforme za mestne hranilnice („Sparkasse“).

Nemčija je nedavno izdala naredbo, da morajo „Sparkasse“ večji del svojih fondov naložiti v varnih domačih vrednostnih papirjih. Zapazilo se je namreč, da „Sparkasse“ nakupavajo z denarjem, ki jim preostaja, razne višje se obrestujoče vrednostne papirje, da tako dajejo svoj denar industriji, v livarne, rudokope in razne druge tovarniške družbe, ki plačujejo visoke obresti, a denar tam ni dosti varen. Treba je le, da pride slaba konjunktura, in lahko se izgubi veliko premoženja. O omenjeni naredbi se sodi, da je le pričetek obširne akcije, ki namerava zabraniti, da domači denar ne gre v inozemstvo, v druge države in se na ta način ne izgubi za domače potrebe. Nemčija je tudi bogatejša kakor Avstrija,

a tudi tam že tožijo, da jim doma primanjkuje denarja, da vsled tega ne kaže investirati nemškega premoženja v tujih industrijskih podjetjih. Na drugi strani seveda Nemec vedno sanjari, da je poklican in zmožen z Angležem tekmovati na svetovnem trgu in da mora vsled tega s svojim premoženjem ven v svet. Prihodnji čas bo šele pokazal, katera struja bo zmagala, ali tista, ki hoče denar hraniti doma, ali druga, ki hoče ž njim v svet, da si tam pribori ugled in dobiček.

Pri nas.

Kakor v drugih vprašanjih bo Avstrija sledila tudi v tem denarnem vprašanju svoji močnejši sosedu. Država bo potrebovala dosti denarja za svoje vojne priprave, za kanale na Gališkem in drugo. Ta denar si misli iskati v „Sparkassah“; a država ne bo „Sparkass“ le prosila: „Dajte nam posojila,“ ona jim bo naročila po svoji upravi, da morajo svoje premoženje v večji meri kakor do zdaj, nalagati v državnih papirjih. Vlada zamore tako „Sparkasse“ prisiliti, da ji denar posodijo v obliki vloge. Doslej tudi „Sparkasse“ v nalaganju svojega preostalega denarja niso bile vedno pametne. V Celovcu je na pr. „Koroška Sparkassa“ zgradila dragoceno stavbo „Musik-säle“, dvorane za godbo. Ne vemo, ali se ta zgradba obrestuje z 1/2%, tudi ne vemo, ali je je treba bilo, vsaj se na leto le parkrat rabi za velike veselice zadolženih celovških nemških uradnikov.

Posojilnice.

Po reformi bodo prizadete tudi posojilnice (Vorschaukassen). Namerava se uredba, da bodo posojilnice smele sprejemati vloge le v razmerju z lastnimi sredstvi. Lastna sredstva posojilnic so rezervni fondii in deleži ter eventualno še garancija, ki je v poročstvu posojilničnih članov.

Da se posojilnicam ne pusti sprejemati denarja tjavendan, je pametno. Pri članicah nemške Centralkase se je dogodilo, da je imela posojilnica v Zgornji Beli (Obervellach) vlog 800.000 K. izposojenega denarja pa le 200.000 K! Torej je imela v Centralkasi 600.000 K. Dolžniki so udje posojilnic; noben ud pa nima namena, da bi bil

porok za tri ali štirikrat toliko denarja, kot ga je sprejel. Vsak je le porok za svoj dolg in vsi vkup so nekako porok za dolgove vseh. A vsi vkup niso volje prejemati večjega poročstva. Zakaj je tudi posojilnici več vlog, nego jih potrebuje? Vsaj pri preostalem denarju malo ali nič ne zasluži, pač pa si napravlja dela in skrbi. Torej mislimo, da pametne uredbe lahko z veseljem pozdravimo, paziti pa moramo, da se z neumnimi naredbami ne otežkoči naše delo.

Banke.

Novo uredbo bodo zadele v prvi vrsti razne banke. Bankam se bo menda sploh prepovedalo, sprejemati vloge, dovolilo se jim bo le sprejemati denar v tekočem računu, to se pravi, denar, ki se za nekaj časa naloži in zopet dvigne, ne bodo pa smele sprejemati denarja, ki se nalaga za dalj časa.

Ako Nemčija vidi nevarnost, ali vsaj nedostatek v tem, da „Sparkasse“ nalagajo svojo preostanke v industriji, moramo tudi imeti svoje pomisleke, če banke ves ljudski prihranek dajo na razpolago le industriji in trgovini. Tudi trgovci in tovarnar potrebujejo posojila, a ne sme se pripustiti, da s ponudbo višjega obrestovanja potegneta ves ljudski denar nase!

V Celovcu na pr. so nastale v zadnjih letih zaporedoma velike banke: Wiener Bank-Verein, Centralbank nemških posojilnic, Böhmische Unionbank in Gewerbebank (naslednica Suppanova). Prej smo imeli štiri male bankirje domačine in slovensko kreditno banko. Zakaj pa so nastale nove banke? Da pobirajo denar tudi po Celovcu in ga odpošiljajo v velika mesta, velikim tovarnam, velikim trgovcem. To je nezdravo in že dandanes čujemo tožiti, da niti velike „Sparkasse“, niti hipotečna banka nimajo več dosti denarja za nujne potrebe dežele. Zato bi bilo želeto, da velike banke s svojim delom naj ostanejo v velikih mestih, deželi, kmetom in obrtnikom pa naj puste tisto malenkost denarja, ki ga ne morejo pogrešati.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

Podlistek.

Brez naslova.

Spisal Ksaver Meško.

Tako smo torej s toplega juga zopet zabredli v koroški sneg! Na morju smejoča solčna pomlad — zadnje dni nas je res nekajkrat motil dež, a pač le, da ljudje ne pozabijo, kakšen da je, ker ga že od 9. prosinca niso videli — pri nas pa mrzla in megljena zima.

Za nekaj dni smo se šli krepčat na morje; gospod urednik bi brž o sebi smel reči: za nekaj uric. A smo se v tem kratkem času marsičesar naučili. Neka Mažarka — da je bila grda kakor smrtni greh, pri teh modernih, brezdelnih ženskah ni treba omenjati, da je kadila kakor turški paša, še manj — nas je prav resno poučevala, da vsi jeziki, romanski, slovanski in germanski izvirajo iz mažarskega. Ni tudi drugače mogoče! Da to dokažejo — tem modernim ženskam, ki po letovišjih dolgčas prodajajo, je to malenkost! Sv. oče je Mažar, seveda! Ker Sarto, kakor se je blagi mož poprej pisal, je vendar pristno mažarsko ime. Istotako Kovač! Kdo bo mislil pri tem na pohlevne slovenske kovače? Niti ne more biti drugačna beseda nego mažarska! Kar zadeva mojo malenkost, je tako nad vsak dvom vzvišena resnica, da sem pristen Mažar! Saj me je treba samo pogledati. Res je Bog raztresel — ne bodi mu oponošen! — mnogo moje žlahte, vsaj po imenu, po „najsrečnejši deželi pod solncem“, po blagoslov-

ljeni Hungariji. Zelo mešana družba so, ti moji sorodniki. Deloma cigani, deloma baroni. A ker pri Slovencih niso ne cigani v posebni časti in ne baroni v velikih čisljih, smo mi ostali lepo na sredi, pošteni slovenski kmetje. — O blažena mažarsčina, v kateri se je pogovarjal Bog z Adamom v paradizu — ki je bil brezdvomno na mažarskih pustah, v kateri je Adam, ko se je iz spanja prebudil, pozdravil deviško svojo družico Evo. O ti, nad vse jezike povzdignjeni, blagoslovljeni jezik! — Le učiti se ga naj nihče ne prične! Ker dobi gotovo jetiko, preden se ga nauči.

Saj pravim: Svet se postavlja na glavo! Mi moški smo dandanašnji abstinenti (nepivci) ali vsaj veliki zmerneži. Zato pa ženske — seveda ne vse, bodi ga Bog zahvaljen! — pijejo kakor suhe gobe. Pred leti mi je priznal mlad štajerski rojak, mestno dete: „Bojim se iti s sestrami in z drugimi gospodičnami ob nedeljah popoldne kam na izlet. Ker se vse napijejo in zvečer domov kričijo, da me je sram“. Če je to res, kakšne matere pač bodo te gospodične?

Ženske nosijo hlače! Pa pričnimo mi moški nositi krila! A tedaj se bodo takoj domislile, da je to njihova pravica, stoletja stara!

Če kak gospod hoče v ženski družbi kaditi, poprosi, če ni sirovina prve vrste, za dovoljenje.

Ko sem se vračal z juga, prilomastita — v besede najpristnejšem pomenu — v Matuljah v isti kupi dve dami. Sodil sem, da sta bili žena in hčerka kakega dunajskega mesarja. Zasedeta ves kupé. Najpoprej se okrepčata z malco — prosim, ura je bila že osem! Potem začne starejša kar meni nič tebi nič pušiti cigarete, da smo

sedeli kakor v dimniku. Zato sem si šel na jug grla zdraviti, da sem sedaj požiral dim, ki bi se v njem lahko zadušil najbolj okajeni in prekajeni dimnikar! Med tem opravljata obe jutranjo pobožnost. Iz Tomaža Kempčana „Hodi za Kristusom“ mislite? Ne, iz „Neue Freie Presse“.

Ni ostudnejše stvari na svetu nego kadeča ženska! (Hlač brž še nista nosili!) Prekosi jo le še ljubiteljica alkohola.

Kdor nima nikakega dela, ali mu delo ne ugaja, se od dolgega časa postavlja na glavo ali pa postane — kritik!

Ni dolgo tega, da sem bral v nekem listu kritiko o letošnjih knjigah „Družbe sv. Mohorja“ (za l. 1911.). List, ki bo priobčeval take kritike, bo moral ali v svojem mladim in lepem imenu izpremeniti „e“ v „o“ („Voda“), ali pa natisniti na prvi strani pod ime „Humorističen list za slovensko ljudstvo“ — če ga bodo Slovenci res brali in plačevali, je seveda še veliko vprašanje!

Učeni gospod kritik je v ti malo čedni, a tem bolj čudni razpravi izlil na „Družbo“ ves svoj žolč. Mogoče, da je kdaj poslal „Družbi“ kak spis, a ga odbor ni sprejel. Zdjaj pa se je užaljeni mož za to maščeval. Mogoče, pravim. Ker je isto storil nekoč goriškemu založniku g. Gabrščeku. Ker ta ni sprejel njegovih prevodov — pozneje smo jih brali v „Domovini“, a v slovenščini, da me je vsakokrat tri dni bolela glava po njej — ga je mož v „Domovini“ kruto raztrgal. Znamenje časa! A tudi znamenje značaja!

Že ob svojem prvem nastopu v „Zvonu“ je ta gospod pisal v takem tonu, da ga je g. Govékar moral v „Slovanu“ odločno zavrnuti. Nekaj o

Govor g. drž. poslanca Fr. Grafenauerja v državnem zboru

dne 22. sušca 1911.

Slovanskim tovarišem.

Visoka zbornica! Prej ko govorim v jeziku, ki je v tej zbornici navaden, smatram za umestno, izraziti tri želje svojim ožjim narodnim zaveznikom, slovanskim poslancem, upajoč, da padejo te moje želje na rodovitna tla. Gospoda moja! Vsi smo nastopili poslanstvo s poštenim namenom, da priborimo narodu pravico, da privedemo slovanski rod do moči in veljave. V dosego tega namena je ubral vsak svojo pot, kar odobravam. A kot zastopniki celotnega naroda moramo imeti tudi enake lastnosti, če hočemo pripomoči Slovonom v Avstriji do moči in veljave, ki jim pripada. Te lastnosti so: Edinost, vztrajnost in odkritosrčnost. To je prva moja želja. Druga moja želja se ne bo rešila toliko v parlamentarnem kakor gospodarskem življenju. Kruh se služi z rokami, a veljava se pridobi z jezikom. Slovani imamo jezikov dovolj, jezika pa nič. In le na podlagi jezikovne edinosti — to je moja izkušnja — bomo prišli v teku časa do one veljave, ki nam gre po našem številu in naših duševnih zmožnostih, drugače ostanemo sluge narodov, kar smo danes. Tretja moja želja Vas pelje v mojo domovino. Na vzhodu Zilske doline stoji na prijaznem hribu župnijska cerkev v Gorjah. Župnikoval je tam svoj čas naš slavni Matija Majar Zilski. Na stranskem oltarju te cerkve je križ, na katerem so zapisane v cirilici besede: „V tem znamenju boš zmagal.“ Gospoda moja, vsi veste, kaj sem nameraval s tem povedati. (Govornik nadaljuje nemško.)

„Beštija“ in provizorij.

Šel sem po gozdu tako sam zase in pre-mišljeval, kaj da sem pravzaprav. (Veselost.) Spoznal sem, da sem definitivni (stalen) kristjan in provizorično (začasno) nastavljen avstrijski državljani. (Bučna veselost.) Potem sem se vprašal, kaj da so drugi, in se prepričal, vsi drugi Avstrijci delijo z menoj to usodo. Seveda nikakor nočem trditi, da se vsi tako odkrito pripoznavajo za kristjane kot jaz (medklic), toda smatram moram vendar, da je velika večina zbornice mojih misli. Res je pa, da so na Koroškem, o katerem moram zopet govoriti, ljudje, pa ne morda kmetje, ampak učeni gospodje, ki trdijo, da so ljudje „beštije“; to sodbo prepuščam popolnoma tem učenim ljudem. Mi vemo, kaj da smo. Če pa sem provizorično nastavljen avstrijski državljani in večina drugih tudi, potem ne more biti ravno slabo, kar je „provizoričnega“. Saj so tudi višji gospodje, profesorji provizorični, da, celo vlada ima na sebi provizoričen znak. Provizorij je torej v Avstriji nekaj vsakdanjega. Zato je že neka zasluga za vlado, če se trudi, da za svojo kratko življenjsko dobo dobi provizorij (začasen proračun), in rečem Vam, gospoda moja, ves rešpekt pred „provizorijem“! Zakaj provizorij pomaga za eno stopinjo navzgor ali pa navzdol. Vlada na pr. sedaj neve, ali bo šla ona ali pa

mi. (Priznanje.) Toda v Avstriji je vse mogoče, tako tudi, da ostane premagani zmagovalec in zmagovalec premaganec.

Socialdemokrat Winarsky je povedal, da ima Avstrija 12 milijard kron dolga. Potem pa še naj kdo reče, da Avstrija nima krščanske vlade! Ta vlada krščanskim načelom popolnoma odgovarja. Kristus je imel 12 apostolov, mi imamo 12 ministrov in ljudstvo 12 milijard dolga. (Veselost.)

Parlament „agraren“.

Avstrijski parlament ima agraren značaj (čujte, čujte!) že zaradi tega, ker je v oddelku drugem prava kmečka „pinja“, kakor se rabi za vmetanje. (Živahna veselost.) To je stroj za izvoljene, h katerim danes tudi jaz spadam, pa ne po zaslugi pristašev, ampak to pot pa zaslugi socialnih demokratov. (Govornik je menil napravo za zrebanje govornikov in to pot ni bil izžreban za govornika, pa mu je neki socialni demokrat odstopil govorniško pravico. Ured.) Da je v Avstriji agrarstvo na vrhu, dokazuje nadalje dejstvo, da na Dunaju ni samo centrala za vnovčenje živine, ampak tudi centrala za molžnjo ljudstva. (Veselost.)

Zadružništvo je, hvala Bogu, v Avstriji postalo precej živahno, toda treba bi je bilo spraviti v drug tir in sicer na ta način, da bi se omogočilo proizvajalcem prodajati svoje pridelke naravnost odjemalcem. To bi bila sveta dolžnost visoke vlade, ki pa se dela nedolžno. Iz Koroškega na pr. bi lahko precej živine pošiljali naravnost na Dunaj, toda ni bilo mogoče doseči, dobiti direktni voz za prevažanje živine na Dunaj po količkaj ugodnih voznih tarifah. Vsa naša prizadevanja so bila brez uspeha. Iz tega smo se naučili, da ima v očeh vlade c. kr. privilegirana južna železnica več veljave kakor tisti, ki pred vsem preživljajo ljudstvo, mi kmetje.

Vlada podžiga narodnostni boj.

Sploh ima vlada mnogo na svoji kosmati vesti. Da živijo v Avstriji narodi v prepiru, so krivi tisti, ki od tega živijo. Vlada pa si menca roke nad temi prepiri. Državni temeljni zakon je na papirju prav dober, njegovi očetje so imeli ž njim dober namen in so tudi ž njim pravo zadel, toda danes je ta državni temeljni zakon narodnostni cirkus. (Veselost.) Ta zakon je popolnoma v rokah tistih, ki imajo oblast, in dovolite gospoda moja, da tukaj odkrito izjavim: Od l. 1848., oziroma 1867. poznajo v Avstriji, vsaj oficijelno, samo en in sicer nemški narod. Ko bode mesto 12 milijard dolgov nastalo 13 milijard, potem bo razpisan propagandni stol v ministrstvu (za nemškega ministra-rojaka); danes pa je za tega ministra še premalo dolgov. (Prav dobro! — Bo že prišel!) Seveda ne bo dolgo trajalo, da bo prišel, saj pri sedanjem gospodarstvu drugače tudi ni mogoče. Hočeš ali nočeš, udati se moraš Rothschildu.

O gozdnem zakonu in zakonu o vojni dolžnosti.

Od 1848. l. imamo tudi gozdni zakon, ki sam na sebi ni ravno zanič. Bere se lepo, toda ravnati se po njem je težavno, in za kmečke interese, sploh tam, kjer je kmet navezan na servitute, je

v zelo mnogih slučajih naravnost neizvedljiv. Take postavbe pa, ki bi jih vlada morala izvajati milo, se izvajajo s strogostjo črke in strogost črke pada na nas, ki nas imenujejo žitne in življenjske oderuhe, ki pa danes glodamo v resnici že mrtvaški prst in moramo biti zadovoljni s tem, kar svetopisemskim bogatinom pada z mize. Nadalje imamo takoimenovani zakon o vojni dolžnosti. Kako so vriskali tedaj, ko so ga skovali. Tedaj še nisem bil politik, pa zasledoval sem dogodke v državnem zboru. Tedaj so rekli: „Splošna vojna dolžnost, sedaj bodo morali vsi prijeti za puško! Zakaj bi meščanom, bogatašem ne bilo treba služiti vojake?“

S tendenco tega zakona pravično misleč človek mora biti zadovoljen. Toda kateri stan zopet najbolj čuti in nosi težo vojne dolžnosti? Zopet so nižji, delavni sloji in predvsem — vsaj v naših goratih deželah — kmečki stan. (Tako je!) Le pogledimo si ljudi po mestih! Če bi meščani ne dobivali z dežele svežih moči in zdravega zaroda, bi v petih letih bile vojašnice brez vojakov iz meščanstva. V mestih podležejo ljudje mestnim čarom, modi. (Posl. Stransky: Ženskih hlač kmetice vendar ne bodo tako kmalu nosile!) G. pl. Stransky, to pa zaraditega, ker živijo naravno. (Živahna veselost.) Ker je mestna generacija slaba, morajo vojaško dolžnost poskušati predvsem kmečki stanovi; saj v mestih je že drugi rod skoraj že nezmožen nositi prazen tornister. (Veselost.) (Posl. Stransky: Se mora pa telečnjak napolniti s slamo!) Morda ste Vi g. pl. Stransky iz takega kraja, eden izmed najmočnejših vojakov gotovo niste bili. (Veselost.)

Šolski zakon in drugi.

Nadalje imamo šolski zakon, ki je bil korišten in potreben in je deloma tudi še danes. Toda v našem zakonodajstvu ni noben zakon, ki bi tako zaslužil, da se bojujemo proti njemu, kakor je šolski zakon. Kakšni zakoni, vprašam, so pa potem bili pravzaprav od 1848. oziroma 1867. l. narejeni v prid kmečkemu stanu? Res je bilo sklenjenih več agrarnih zakonov, toda skovali so jih ljudje, ki so morda imeli dobro voljo, v življenju pa menda še kake krave nikdar niso videli. (Veselost.)

Kakšne pa so in kakšne posledice imajo take postavbe v praksi, ve zopet le kmečki stan. Toda danes v Avstriji ta, ki ni naredil mature, sploh ni več človek. (Veselost.) Kdor nima mature, je obsojen k molčanju in četudi duševno nadkriljuje tistega, ki je lezel od šole do šole. Omenjam samo, kar se je pripetilo meni v koroškem deželnem zboru. Gospod tovariš Nagele bo vedel, da Zilska dolina, koroška dežela in tudi država stanejo mnogo denarja. Pri neki razpravi o uravnavi Zile sem rekel, naj bi se gospodje inženirji bolj ozirali na želje in ugovore tamošnjega prebivalstva. Tedaj je vstal mož, ki ga sicer zelo čislam, in mi je zaklical: Vi niste inženir, Vi morate molčati! (Čujte! čujte!) Jaz sem molčal, Zilo so regulirali in danes — danes je fiasco gotov. (Veselost.) Gospodje inženirji so se kljub svoji izobrazbi ravnotako odlikovali kakor pri turski železnici, ki nam figo nese, in pri kateri so se gospodje inženirji v proračunu zmotili samo za

„jeticnih pesnikih“ je sanjaril. In to človek, ki bi se naj najpoprej sam v ogledalu pogledal!

Čudom smo se čudili, kako je mogla taka kritika priti v „Zvon“ pod uredništvom g. dr. Zbašnika, estetično visoko izobraženega moža. Še danes si tega ne morem drugače tolmačiti, ko da gospod doktor kritike vobče v rokah ni imel. Bil je menda na počitnicah. Bila pa je zadnja v „Zvonu“ izpod tega peresa za uredništva Zbašnikovega. Zato pa je ta honetni g. kritik z uprav njemu prirojeno zlobnostjo napadel g. dr. Zbašnika takoj v prvi številki pod novim urednikom.

V istem tonu piše o „Družbi“.

Kar zadeva moje malenkostne prispevke „Mohorjevi Družbi“ v tem letu, naj bo g. kritik potolažen. Ne dam nobene stvari, ki jo smatram za resno, iz rok, preden je ne prepisem vsaj štirikrat, če ne večkrat. In mislim, da ne pišem tako lahkomišelnost kakor nekateri ljudje kritike, ampak s premislekom. Zato očitane o „konceptih“ hvaležno odklanjam.

Kar se tiče „Grobnihih napisov“, mož seveda ne razume ne njih etičnega ne praktičnega pomena. Tudi ni razmišljal o njem! Ker kako bi bil sicer slovenski kritik! Da moremo le tem potom izpodrinuti one grozne nemške napise, ki se šopirijo na naših pokopališčih, kaj pa to tako učenemu gospodu mar! Naj bi se rajši sam lotil ne ravno prijetnega nabiranja teh napisov. Več bi koristil Slovencem nego bo s takimi kritikami. Če napisi niso izvirni, ni to kdove kaka nesreča. Sicer pa bi gospod moral to dokazati! A dokaze za mogočne in zlovoljne svoje trditve ostane vse dolžan. Vse mu je „hudo ponesrečeno“, pa je! Kdo upa ugovarjati?

Najbolj je mož pokazal svojo zlobnost s strupenimi opazkami o molitveniku.

Kaj so molitveniki našemu ljudstvu na meji, o tem se mu seveda ne sanja. Da so skoro edina slovenska knjiga, ki jo ljudje še res berejo, kaj to mar tem gospodom, ki trpinčijo nedolžni papir s svojimi kritikami v ljubljanskih, graških in dunajskih kavarnah! A mi si upamo smelo trditi, da „Družba“ z molitveniki vrši na mejah veliko kulturno delo. Istotako ali še večje kulturno delo bo izvršila letos „Slovenska Straža“, ki kupi vsem šolarjem na mejah „Otroški molitvenik“ „Mohorjeve“ izdaje za leta 1912. Vsi ji bomo hvaležni, izvzemši seveda našega slabovoljnega gospoda kritika.

Čudno! Razni ljudje venomer kriče zaradi molitvenikov, češ, da jih je že davno preveč. A mi na mejah jih beračimo, za odrasle, posebno pa za otroke — koliko jih sami kupimo, ne bom pravil, ker bi tudi to bilo g. kritiku „hudo ponesrečeno“ — po vseh štirih delih domovine. A dobimo le z največjo težavo kje kak izvod. Gospoda, izvolite nam jih vendar poslati! Nisem prijatelj športa z razglednicami, a vsakemu darovalcu, celo hudemu g. kritiku, pošljem za vsak izvod prisrčno zahvalo na lepi kartici.

Če gospod zlovoljno omenja, da v odboru ali niti v bližini ni slavista, mu povemo: G. dr. Sket je v slavistiki že nekaj pomenja, ko še malo telesce g. kritika ni zemlje tlačilo!

In napadi na tajnika, g. msgr. Podgorca! Res, zgrešeno je bilo, da je gospod hotel vse sam narediti in ni dajal rokopisov in ne tiskovnih pol v pregled in v korekturo večšim močem. Zato so

tiste nesrečne „Drobne povesti“ „Družbe“ v 20. stoletju res nevedne! A navzlic temu — vsak, ki gosp. monsignora vsaj malo pozna, mora priznati, da je za naše ljudstvo že toliko storil, kakor bo g. kritik težko, četudi doseže Metzalemovo starost. Nekoč mi je odlični mož rekel: „Nisem poseben prijatelj g. Podgorcu. A eno moram priznati: V delu je Atlas!“ In ker sovražim anonimnost — na vsi oni kritiki je to še najpoštenejše, da se je g. kritik podpisal, to mi res ugaja — povem ime: Dr. Krek! In to ime nekaj pomenja, mislim!

Zavračamo tudi napade glede poverjenikov, češ, da se „Družba“ edinole na nje in na njih želje ozira. Na koga pa se naj? Ali naj vpraša za nasvete razne kavarniške kritike? Potem bo kmalu pri koncu! Potem ji kar „Miserere“ zapojmo!

Čenjeni gospod, pa prevzimate Vi poverjeničstvo na deželi! Moledujte in prosite pol leta nedeljo za nedeljo, naj ljudje pristopijo. In navrh še sami plačajte četrtino naročnine, kakor mora marsikak poverjenik, da število udov v župniji ne pade. Ob tem neprijetnem delu bi tudi spoznali, kako težavna je agitacija za „Družbo“ v letih, ko ni molitvenika.

Ko bi bili nekaj let poverjenik — ali morda odbornik — bi ne pisali takih kritik!

Mizerija je z našo kritiko, da se Bog usmili! Starejše in boljše moči se odtegujejo. Le g. dr. Tomišek se še včasih oglasi; a se brž ne počuti posebno dobro v preglasnem zboru mladih. Ti pa seveda mislijo, da so vzeli v zakup vso modrost. Čez deset let bodo — seveda če se nekoliko otresejo domišljavosti in zlobnosti — morali priznati: „Kakšne neumnosti sem tedaj pisal!“

— 44 odstotkov. Če bi bila najela vlada mene, več kakor za 50 odstotkov, bi se tudi ne bil zmotil. (Bučna veselost.)

Odločna beseda za kmečki stan.

Zdaj mi pa povejte, kakšne postave so pravzaprav naredili za nas agrarce, za nas „nevarne ljudi“, za tiste, ki hočemo druge spraviti ob življenje, ker sami že ne živimo več? Davčni zakoni, eksekucijski red in sodna postopanja. (Veselost.) To so postave, ki jih moramo kmetje pokušati, ki vemo, kako dobro je plačevati stroške in davke, če nič ni pod palcem. Sedaj pa prihaja vlada in želi provizorij od tistih, ki plačujejo neposredno, in od nas, ki plačujemo posredno in neposredno. Če pa prihajamo mi k vladi s kako ponižno prošnjo, samo s kako željo, vlada ponavadi nima nobenega denarja, včasih tudi ne nobene volje in zelo pogostoma tudi nobenega zmisla (pameti). (Veselost.) Čisto neverjetno je, s kako malim razumom se vlada na svetu, in jaz menim, Avstrijo je mogoče vladati tudi brez pameti. (Veselost.) Sedaj vprašam, kaj ima na stare dni pričakovati kmet, katerega zastopati imam čast? Kašna usoda čaka kmeta? Generali in častniki štaba imajo po naši preprosti pameti letne dohodke, ki zadostujejo za življenje po stanu. Uradniki potrebujejo več, čimveč ko imajo, in več ko se jim da, temveč jim primanjkuje. To pa velja samo o višjih in najvišjih kategorijah uradnikov. Je tudi nižja vrsta uradnikov, ki zelo nujno potrebujejo povišanje plač in to povišanje bi bilo tudi brez vsakega posojila v državnem gospodarstvu v Avstriji prav lahko mogoče, če bi vlada imela voljo in malo zmisla za malega moža. Ti visoki uradniki in častniki stopijo v pokoj. Več kot eden želodec pa minister tudi nima in tega ima berač tudi. Ponavadi imajo pa prosjaki več otrok kakor te visoke ekscelence. (Veselost.) Uradnik ima tudi svojo pokojnino, oskrbljen je za starost in ima tudi za svojo družino pričakovati zagotovljeno, četudi ne posebno veliko pomoč. Kaj pa ima na starost od nas kmetov kdo? Kaj stoji pred njegovimi durmi? Ali beraška malha ali pa obdačen prevžitek. Država, oziroma vlada se ne dajo niti pregovoriti, da bi bilo brez davka zemljišče, ki je dobi kmet, ki je služil državi zvesto in pridno 35 let, včasih še dalje, kot prevžitek, kakor je pri nas v goratih dežela navada. Stroškov pri prevzetju država ne žrtvuje, ampak še le gleda, da jih kolikor mogoče zviša. In če posestva po očetu ne dobi sin, je drugemu dediču zaradi strašno visokih procentualnih pristojbin, ki jih mora plačati tak posestnik, skoro nemogoče prevzeti dedščino ali posestvo. To je pokojnina, ki čaka nas, takšna je država nasproti stanu, ki vzdržuje državo. Seveda živino v Avstriji, ki se v industriji razvija. Pozdravljam to, ker kmetijstvo in industrija se morata drug ob drugem razvijati, in obema bo šlo dobro. Toda da bi industrija vzdrževala državo, ne more biti res. Le pogledjmo na Angleško! Tam so uničili kmečki stan in pospeševali industrijo kot edino državo

ohranjujočo družbo, danes pa skušajo kmečki stan zopet uvesti, ker so Angleži spoznali, da je brez kmečkega stanu nemogoče obstati. (Pritrjevanje.) (Konec sledi.)

S. K. S. Z. za Koroško.

V nedeljo 26. sušca ob 3. uri popoldne se je vršil občni zbor S. K. S. Z. za Koroško v mali dvorani hotela Trabesinger. Dasi je deževalo cel dan, vendar se je sešlo mnogo zborovalcev s cele dežele slovenske Koroške. „Zveza“ šteje sedaj že 34 društev. Predsednik je v otvoritnem govoru poudarjal zlasti napredek, ki ga je napravila zveza v teku enega leta. „Zveza“ je skušala pospešiti delovanje po izobraževalnih društvih in je iz Celovca poslala 32 govornikov na deželo. Priredila je dva lepa mladeniška shoda in sicer pri sv. Rozaliji nad Globasnico 3. julija in na sv. Višarjah. Oba shoda sta bila mnogobrojno obiskana in sta se izvršila v najlepšem redu. — V svrhu socialne izobrazbe med ljudstvom je „Zveza“ priredila dva vrlo vspela socialna tečaja. Nadalje je poskrbela za razne slovenske tiskovine, katere je založila na svoj račun. Promet se je razširil tudi z razglednicami in narodnimi kolki. V znanstvenem oziru skrbi zveza za znanstveno knjižnico, ki naj bi služila govornikom in društvenikom v svrhu teoretične in praktične izobrazbe. Podpredsednik „Zveze“ dr. Ehrlich je govoril o patriotizmu, ki ga naj „Zveza“ goji po svojih društvih. Katoliški Slovenci moramo biti vrli ljubitelji naše širne očetnjave Avstrije, pa tudi goreči, navdušeni domoljubi slovenske domovine in zavedni katoličani. Za zgled nam naj služi poštna, krščanska kmečka slovenska družina, ki je temelj naše lepše bodočnosti.

Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni gg.: Dr. Ehrlich, Smodej, Vajncerl, dr. Rožič, gospa Činkovic, Gril iz Vovber in Müller iz Št. Janža. V pomožni odbor so se izvolili: msgr. Podgorc, dr. Lenard, dr. Cukala, koncipient dr. Jesenko, Hermonko in vsako društvo za dežele ima pravico poslati k sebi po enega zastopnika. Seja se prej po možnosti objavi v „Miru“. — Pri nadaljnjem posvetu se je sklenilo, napraviti načrt za govore, zbrati potrebno snov ter napraviti tudi kratke govorniške osnutke.

Sprejeta je bila tudi resolucija, da se po vseh slovenskih farah, kjer je mogoče, osnujejo prepotrebna izobraževalna društva. Imenovalo se je nekaj župnij in krajev, kamor bo zveza takoj pisala za pojasnila. Občni zbor je sklenil, tudi letos prirediti nekaj mladeniških shodov (Velikovec, Sv. Križ, Železna Kapla) in skupni izlet na sveto Goro pri Gorici. Mladeniška organizacija se bo poživila tudi z ustanovitvijo novih telovadnih odsekov „Orla“. Skrbeti bo treba tudi za žensko organizacijo. V to svrhu se bo odbor posvetoval v svojih sejah in skušal dobiti primerne temelja za močno žensko organizacijo.

Tudi protialkoholno gibanje se je že precej razvilo. Ustanovi se v kratkem nekaj abstinenčnih krozkov in na celi črti se napove boj kralju alkoholu, zlasti pa žganju. V to svrhu piše dr. Lenard poljudno brošuro za ljudstvo. Stari tajnik se soglasno nastavi za bodoče poslovno leto. „Zveza“

založi knjižice za „Čebelico“. V razpravo so posegli zlasti gg.: Gril, msgr. Podgorc, dr. Rožič, Smodej, Rutar, Pečnik, Male, Reichmann in dr. Občni zbor izreče bivšemu predsedniku g. Bramorju zahvalo za vneto delovanje ter se z živio klici zaključil občni zbor ob 7. uri zvečer!

Dnevne novice in dopisi.

Nemškonacionalna perfidnost. To psovko zasluži članek v „Freie Stimmen“, v katerem poroča „kulturno“ glasilo vsenemških hujskačev o škandalu, ki ga je povzročilo minolo nedeljo zvečer železnično uradništvo in o katerem poročamo na drugem mestu. „Fr. St.“ pišejo, da je „dobroorganizirana tolpa“ zahtevala vozne listke v „novoslovenskem jeziku“ (staroslovenski jezik znajo itak samo še „Fr. St.“) in da je razsajala, ker uradništvo ni razumelo slovensko popačenih krajevnih imen. Nadalje pišejo „Fr. St.“: „Če bi se domači Nemci na pr. v Ljubljani tako neollikano in predrzno vedli, kakor delajo priseljeni slovenski hujskači v Celovcu, kaj bi se jim pač pripetilo?!“ Seveda so porabile „Fr. St.“ tudi to priliko, da so udarile po g. dr. Brejcu, ki o zadevi sploh ničesar ni mogel vedeti. To poročilo je tako neumno in postavlja dejstva tako na glavo, da spada res le v tak prostašk list, kakor so „Fr. St.“ Zdi se, da je ta list sploh izgubil vsak čut dostojnosti in reznicoljubnosti. „Fr. St.“ vprašamo samo, kako pa se imenuje na pr. „novoslovensko spakedrano“ krajevno ime Sinčaves v „nepakedrani staroslovensčini“? Odgovorijo naj nam tudi, kdaj je v Ljubljani izzval kak slovenski uradnik škandale, če je kak Nемеc zahteval vozni listek v svojem, nemškem jeziku in kdaj da je imel tam kak Nемеc zaradi tega sitnosti. Česar kak list v svoji omejenosti ne razume, o tem naj molči, da se ne bo blamiral kakor „Fr. St.“ s „slovensko spakedrani krajevnimi imeni“.

„Slovenska Straža“ je tako važno društvo, da bi jo morali vsi Slovenci prav krepko podpirati. Mi se pogostoma ne zavedamo dovolj velikega pomena onega dela, ki ga „Slovenska Straža“ vrši, delo za obmejne Slovence. Ko bi se tega vsi dovolj zavedali bi „Slovensko Stražo“ podpirali bolj nego doslej. Predvsem z nakupovanjem Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem. To kavino primesi pa moramo priporočati ne le zato, ker je na prodaj v korist obmejnim Slovincem, temveč tudi zato, ker je v resnici izvrstna, kakor nobena druga. En sam poizkus vam zadostuje, da se o tem prepričate. Strogo pa pazite pri nakupu, da ima vsaka škatljica vtisnjen pečat „Slovenka Straža“ in nadpis „V korist obmejnim Slovincem“.

Nemškutarske posojilnice — potrebujejo denar. Zdaj je prišlo na dan, zakaj je ob vsaki priložnosti „Štajerc“ lagal o slovenskih posojilnicah in sejal med ljudi nezaupanje do teh na Slovenskem najkrepkejših denarnih zavodov s tem, da jih je spravil v zvezo s polomi, s katerimi niso imele prav nobenega stika! Nemškutarske posojilnice — so suhe, ker ljudstvo do njih nikdar ni moglo imeti zaupanja. Te nemškutarske posojilnice niso mogle živeti ne umreti;

dolgo se je trudil, da so bili oltarji povsem v zelenju, in je pri polnočnici na božičnih drevescih gorelo morje lučic! A naši gg. kritiki hočejo vedno biti vsevedni. Ker pa je vseveden le Bog, se prevečkrat neusmiljeno zmotijo.

Sicer pa razodenem h koncu skrivnost: „Zdravica“ ni moje delo! Kako so jo pri „Družbi“ tiskali pod mojim imenom, ne vem. Saj Dolenjskega niti ne poznam. Nekoč sem bil ne povsem en dan v Mirni. To je bilo vse! Zato ne bom speval dolenjskih zdravic. Kvečjemu bi štajerske iz Slovenskih Goric. Pesem je spesnil tovariš Neubauer. Ne najboljše njegovo delo, a tudi najslabše ne! Škodovalo pa nikomur ne bo! Na to gospodje abstinenti lahko pijejo strup, pa jim ne bo škodovalo.

Povedal sem, kar se je enkrat moralo povedati. Morda malo ostro, a bila je res že skrajna potreba. Clara pacta, boni amici — prosto poslovenjeno: „Da se razumemo! Potem ostanemo ali morda postanemo dobri prijatelji!“

Smešnice.

Tine: „Zakaj pa se gospod Čivkovič nikdar ne odkrije, ko pride k nam?“

Barigeljc: „Ali ne veš, da je član društva, ki v pozdrav vedno le salutirajo?“

Lovska. Na lovu pri železniški cesti so psi podili zajca. V tem trenutku se pripelje brzovlak, zajec skoči na vlakove stopnice ter tako odnese psom in lovčcem peté.

Vobče prosimo, naj ljudje, ki še ničesar niso storili, govore malo tiše. Vsaj to smemo pisatelji zahtevati in bomo zahtevali od vsakogar, ki se vrine v svetišče umetnosti, da se spodobno vede. Da ne pljuva okoli sebe kakor cigan, če pride v salon; in da ne zmerja in ne zabavlja kakor Tersites. Sicer kdo obračuna z njim kakor Odiseus z omenjenim možem žalostne postave. Kdor stika, iztakne!

Križ je pri nas! Da je abstinenca (zdržnost) dobra, vsi priznavamo. In vsi jo priporočamo. A najbolj nam jo pristudijo — abstinenti sami! Če bi tega ne povedal imenitnejši nego jaz (dr. Foerster), ki pa se bori za abstinenco istakako kakor jaz, bi moral to povedati jaz!

Onega žalostnega poglavja, kako so postopali proti o. Ladislavu Škrabcu, učenjaku evropske slave in možu svetega življenja, ne omenjam. To je najtemnejše poglavje v zgodovini abstinence na Slovenskem.

Letos so se hudo spodtaknili tudi na dveh pesmicah v „Koledarju“, ki pač nista vredni tega razburjenja. Fant iz čigar srca bi privreli, bi ne bil pijanec, seve tudi kisel abstinent ne, ampak vesel človek. Veselega človeka pa je še Bog vesel!

Pred nekaj dnevi sem spet bral mnenje g. V. B. (v sicer pravični kritiki v „Duhovnem Pastirju“), da je „Zdravica“ odveč. Isti g. V. B. je nekoč trdil v kritiki mojega „Starega Gasparja“, da Slovenci nimamo božičnih dreves. Ko bi gospod povprašal Cencka, mežnarja v Šent-Danijelu, kjer sem omenjeno črtico pisal, koliko smrek je vsako leto za Božič posekal in kako

V vsem življenju sem srečal brž le enega kritika, ki je bil prepričan, da pisatelj navadno o stvari, o kateri piše, več razume nego kritik, laik. Ta je zapisal: „Es ist nämlich ein Irrtum, zu meinen, der Kritiker habe mehr Verstand als der Dichter. Vielmehr reicht der höchste kritische Verstand kaum eben hin, die Dummheiten eines Dichters zu begreifen, in denen, wofern er wirklich den Namen eines Dichters verdient, noch immer irgend eine künstlerische Notwendigkeit steckt, oder doch eine psychologische“. Seveda je bil ta mož Hermann Bahr! (V kritiki Schönherrove drame: Über die Brücke). Torej mož, ki ima dolgo življenje, polno dela in izkušenj za seboj in ki nekaj razume in zna; pač malo več nego slovenski vseučilišnik, in najsi študira že 15 ali 16 semestrov, je vseeno!

In da bi naši ljudje, ki sedajo na sodni stol, vsaj slovenski znali! Iz vseh jezikov skupaj naložene tujke nas prav nič ne prepričajo o njihovi učenosti. Levčev „Pravopis“, zlata knjiga, je večini našim mladim kritikom in drugim pisateljem tuj kakor Indija Koromandija. Deveta dežela jim ostane menda tudi izvrstni Tominškov „Anti-barbarus“. O Pleteršniku niti ne govorimo!

Čemur se ne morem načuditi, je čudna prikazen, da učenosti tega moža, ki ga že lomi krč, ako le od daleč zagleda kaj, kar je le malo krščansko barvano, objavlja sicer izvrstni mari-borski „Časopis za zgodovino“, ki ga vzdržuje izključno duhovščina. Jaz vsaj si trikrat premislim, ali list naj še naročim, če še vidim v njem prispevke iz takega peresa.

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekajočem, kašelj utehajočem, oživljajočem učinku. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajsterici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

če bi bili Slovenci uprizorili proti nemškutarskim šparkaselcem gonjo kakor jo je „Štajerc“ s svojimi lažmi proti slovenskim, bi bili nemškutarski šparkaselci čez noč izginili. S Štajerčevu gnusno in lažljivo gonjo bi bili Štajercijanci radi napolnili suhe nemškutarske blagajne — s slovenskim denarjem. Hvala Bogu, da se jim to ni posrečilo! Nemškutarski šparkaselci morajo biti v strašnih stiskah, ker odbor „Štajerca“ namerava izdati knjižico v slovenskem jeziku, v katerem bi bili opisani razni denarni polomi kakor nemški Kayser-Palesejev polom, ki bi se — podtaknil Slovincem. Knjižica bi obsegala 32 strani in bi stala 4 vin. Nemški denarni zavodi naj bi na tisoče teh knjižic pokupili in jih razdelili med Slovence, da bi se slovenski kmetje prestrašili in nesli svoj denar v suhe nemške šparkaslece. Tak poziv je prišel slučajno v roke uredništvu „Slovenca“, ki ga je celega dobesedno objavilo. Podpisan je za odbor „Štajerca“ ptujski dr. Plachki. Ta Plachkijev poziv je proti § 302 kaz. zak. Državni pravdnik, kje si? Če nas državni pravdnik ne bo ščitil in ne bo knjižice konfisciral, če bomo pred državo brezpravnici, si bomo pravico sami naredili, sami jo poiskali! Poznamo naše oblasti, ki se bodo zanašale na to, da ni parlamenta! A potem bomo rekli: zob za zob! In ko bomo imeli zopet državni zbor, bomo uprizorili takšen ples, kakor ga nemškutarija in vladne oblasti še niso doživele! Pravico hočemo, pravico bomo našli!

Razpis policijske službe. Celovškemu magistratu manjkata dva redarja, zato je razpisal Slovincem „prijazni“ dr. Metnitz dve provizorični redarski mesti. Pogoji: nemška narodnost. No, se ni treba bati, da bi se Slovenci pipali za take službe! Saj bosta morala nova redarja tri mesece lakoto past z mesečno plačo — 60 kron, potem pa bosta dobivala na leto 1130 kron.

„Štajerc“, ta lutrovska list, kakor tudi lutrovska „Bauernzeitung“ in „Stimce“, so lagali in hujskali slovensko ljudstvo radi denarnega poloma v Celovcu, češ da bodo vlagatelji izgubili svoj denar. Minilo je več kakor pol leta, in vendar nikjer ne beremo o kaki izgubi pri slovenskih posojilnicah. Pametni vlagatelji so itak hitro spoznali lumparijo lutrovskih nemškutarskih listov in niso šli na limanice. Drugi pa se naj sedaj spametujejo in se tembolj oklenejo slovenskih denarnih zavodov; zakaj kdor nosi svoj denar v nemške hranilnice, ta podpira posredno tudi protestantizem. „Štajerca“, to črno nemškutarsko dušo, pa vprašamo: „Kdo je izgubil v koroških slovenskih posojilnicah le en belič?“ Kako kosmato vest mora imeti ta šnopsarski list, ki je toliko slovenskih vlagateljev spravil ob obresti!

Izjava. Vsled predloga, ki sem ga stavil imenom „škocijanskega bralnega društva“ na občnem zboru S. K. S. Z. za Koroško, se me spravlja v stik z neko brzovjavko, ki jo je prinesel „Slov. Narod“. Čudim se, da ima ta res nekaj sličnosti s tem mojim predlogom ter javno, slovesno in pod častno besedo izjavljam, da jaz tega nisem pisal ter da s tem nisem v nikakšni zvezi. To tem manj, ker jaz nimam nobenega povoda sumničati vestnega gospodarstva z „Zvezinim“ imetjem, nad katerim se je pisec očitno hotel v prvi vrsti obregnuti.

V Celovcu, dne 27. sušca 1911.

Peregrin Vunček.

Pasijonska igra. Po presledku petih let se bo zopet predstavila igra „Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa“ v Štebnu na tistem mestu kakor prejšnja leta 1. na cvetno nedeljo, 2. velikonočni pondeljek, 3. na belo nedeljo; začetek ob 2. uri popoldne. Železnična postaja Št. Stefan-Malošče. Čisti dobiček se da za gasilno orodje in cerkvi.

Zmaga S. L. S. na Kranjskem. Pri dopolnilnih deželnozborskih volitvah na Dolenjskem, dne 22. sušca, je bil izvoljen kandidat Slov. ljudske stranke župan Vehovec s 4873 glasovi; nasprotni kandidat Mandelj je dobil 1136, socialni demokrat Etbín Kristan celo samo 140 glasov. To je bila prva volitev z volilno dolžnostjo. Število glasov S. L. S. se je od prejšnje volitve pomnožilo za 1865 glasov, znak, da moč S. L. S. narašča.

Zveza trinajstih. Neka bogata gospa v Št. Rupertu pri Celovcu je prejela od 13. sušca datirano pismo, v katerem se zahteva od nje 5000 K v pismu pod naslovom „sichere Hand“ post restante Celovec. Podpisan je „Bund der 13.“ (Zveza trinajstih).

S tira je skočil stroj pri premikanju praznega vlaka št. 446 dne 25. sušca ob poldveh popoldne na postaji Rikarjavas, vsledčesar je imel brzovlak št. 170 in osebni vlak 50 minut zamude.

Poizkus samomora. Pri pd. Holzlegerju v Otočah pri Celovcu uslužbena 21 letna natakarija Marija Stampach se je 25. sušca obesila. Gostilničar jo je šel iskat in jo je našel o poldveh popoldne na podstrešju obešeno. Prerezal je vrv in jo je skušal oživiti, ker je bila nezavestna, ne

pa še mrtva. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Smer našega delovanja mora stremeti za tem, da se vsi sestavni deli našega naroda točno in pravilno razvijajo in vzporedno napredujejo. Edino tako nam je mogoče rešiti narod propadanja in ga iztrgati iz rok vsiljivih tujcev. Geslo: „Svoji k svojim“ naj vodi vsako našo stopinjo. Zato priporočamo vsem slovenskim rodbinam prav toplo izdelke Kolinske tovarne za kavine primesi v Ljubljani, katera se prodaja v korist „Slovenske Straže“.

Kuhajte!
Pražite!
Pečite!

samo z

jeđilno mastjo
Ceres!

Jamstvo za popolno naravno čistost in najfinjšo kakovost daje samo beseda

Ceres

Jeđilni masli „CERES“ da se prednost pred vsemi konkurenčnimi znamkami.

Velikovec. (Aprilov čudež.) Naši meščani so se poboljšali; to vidimo sedaj ob času velikonočne spovedi. Kar trumoma oblegajo spovednico č. g. kateheta Almerja. Samo generalštab bo šel šele po Veliki noči, ko bo več prostora.

Velikovec. (Od vere je odpadel) sin tukajšnjega klobučarskega mojstra Gratzhoferja, Anton Gratzhofer. Ali je že menda sit slovenskega in katoliškega kruha? Morebiti bo pa za naprej samo protestantom prodajal „kvobke“!

Velikovška okolica. Velikovški trgovci nočejo naročevati kolinske kavine primesi. Ljudje jo zahtevajo, ker je boljša, kakor druge cikoriije; toda velikovški nemškutarski trgovci nalašč nočejo ustreči. Eden je celo rekel: „E, kaj more iz Ljubljane dobrega priti?“ Blago lutrovske „Südmarke“ pa kar na debelo ponujajo. Bo treba drugače govoriti. Slovenci, bodite odločni. Za slovenski denar slovensko blago!

Št. Lips. (Zopet celovški kolodvor.) Slovenski mladenič nam poroča: Minolo nedeljo, 26. sušca, sem se mudil v Celovcu. Na povratku domov sem bil na celovškem kolodvoru od c. kr. uradništva in dr. Metnitzovega policaja imenitno, primerno nemški kulturi, sprejet. Ko pridem na kolodvor, so imeli moji tovariši že vsi vozne listke, ki so jih povečini dobili na slovensko zahtevo; le jaz sem imel sitnosti, a končno sem tudi jaz dobil vozni listek na slovensko zahtevo. — O tem nam poroča priča tega dogodka sledeče: Neki mladenič iz Podjune je zahteval minolo nedeljo na celovškem kolodvoru vozni listek v Sinčavas, a uradnika je zaloputnila vratca in se odstranila. Mladenič je pa stal tam kakor fant pod oknom. Uradnica je zopet pokukala ven in vprašala: Wohin? Fant: Sinčavas-Velikovec. Ona pa trdo zaloputne okence in ga pusti čakati, da bi si vendar le premislil. Med tem pridete dve stranki, ki zahtevate listek nemški, in ko ga jim da, pogleda srepo mladeniča. Ta zopet zahteva: Sinčavas-Velikovec. Ona: Red'ns deutsch! Nato zopet zaloputne okence in gre. Mladenič zopet čaka in čaka, da ga je že jela potrpežljivost zapuščati; tedaj potrkna na lahko na okno. Ona

pride, ga jezno pogleda in reče: No, was willst'n? On: Sinčavas-Velikovec. Ona: Wart'ns, ich werde Ihnen schon helfen! Zaloputne zopet okence in gre k telefonu. Tedaj pa prikoraka cel trop uradnikov nad mladenča in pa policaj. Načelnik vpraša mladenča: Was ist schon wieder? Mladenič molči, med tem pa frajla pojasni stvar. Uradnik ga vpraša: Wohin fahren Sie? Fant: Sinčavas-Velikovec. Uradnik: Das ist keine Station! Fant molči, uradnik pa reče: No, was wollen Sie? Fant: Vozni listek Sinčavas-Velikovec. Das ist keine Station! No, wohin fahren Sie? Aber Sie können gut deutsch! Sie provozieren nur! Mladenič odgovori: Sinčavas-Velikovec. Med tem se je nabralo in nas obkolilo vse polno občinstva in slišale so se razne opazke. Tedaj reče uradnik: Ach, gebens eine Karte nach Kühnsdorf, dass er weiter kommt. Sedaj je šele dobil zaželjeni listek, čeravno ni ne sam, ne kdo drugi zanj izustil kake nemške besede. Tako so se vsi navzoči uradniki prepričali, da je vendar le nekje štacion, ki se mu pravi: Sinčavas-Velikovec. Ko fant dobi listek in plača, ga nahruli še Metnitzov policaj: Sie können's ja wohl gut deutsch, provozieren nur! Med tem se je pričel pravi šunder med uradniki, občinstvom in policajema, katerim je krepko odgovarjal g. dr. Jesenko. Kako dolgo pa bo še vendar ostalo tako razmerje? Kaj imajo nadalje opraviti celovški policaji z možem, ki popolnoma mirno in dostojno zahteva vozni listek v svojem jeziku. G. Metnitz, pri volitvah Vam bomo Podjunčani že odgovorili! Le pošiljajte policaje na mirne Slovence in potem le še govorite v deželnem zboru o „kranjskih hujskačih“. Pošteno Vam bomo zagodli.

Žvabek. Kljub skrajno neugodnemu vremenu je bila udeležba pri predstavi skioptičnih slik iz Kristusovega trpljenja velika. Predavanje je ganilo do solz. G. Hornböku bodi kot nekoliko plačilo za trud prepričanje, da izvršuje s tem pravo moderno misijonsko delo.

Sveče. Naše izobraževalno društvo je napravilo dne 26. sušca zborovanje, katero je bilo kljub slabemu vremenu prav dobro obiskano. Govoril je g. Š e f od „Zadružne zveze“ v Celovcu o namenu izobraževalnih društev. Le ta imajo namen vzgajati svoje člane v trdne značaje, ki imajo pogum živeti po katoliških načelih. Govor je bil zelo lep in primeren našim razmeram, posebno z ozirom na mladino. Zatem se je vršila igra: „Ljudmila“. Ne bomo opisovali nastopa naših deklet. Rečemo samo, da nam je utripalo srce veselja, ko smo gledali ta mlada bitja nastopati tako pogumno in odločno. To je uspeh našega delovanja! Zato pa, dekleta, pogumno naprej po začrtani poti katoliških načel. Naš namen je blag! Vzgojiti hočemo mladino s poštenim in vernim srcem, ki naj bo ponos svojim starišem in svojemu narodu! Nastopil je tudi naš moški pevski zbor, ki je prav dobro popeval. Ker so bili vsled slabega vremena zunanji gostje zadržani, se bo igra v kratkem ponovila.

Žabnice. (Potres. — Nemški cesar.) Dne 19. sušca ob 9 uri in 25 minut smo pri nas čutili potres, ki je bil združen s podzemljskim bobnenjem. — Dne 25. sušca zjutraj se je peljal tukaj mimo nemški cesar. Zbralo se nas je precej radovednežev, ki smo pričakovali dvornega vlaka. Prišla sta dva vlaka; prvi je prišel ob 6:52 uri, drugi pa deset minut kasneje. Prvi je imel štiri, drugi pa pet dolgih vozov. Vozovi so spodaj svetlo-modro, zgoraj pa temnobelo pobarvani. V prvem vlaku je bilo vse živo in videti je bilo v njem več ljudi. Bila je menda kuhinja in drugo cesarjevo spremstvo. Okna drugega vlaka so bila zagnjena — cesar in cesarica sta menda še spala — le pri enem oknu sta vun gledala mlad gospod in mlada gospodična, ki sta se prav sladko smejala. Menda sta se prvič peljala skozi naše kraje. Mi smo uganili, da sta bila princ Joahim in pa princezinja Lujza Sofija.

Iz občine Svetnavas. (O naših dokladah.) Ker razni „Štajerčevih“ mazači ne morejo spat zaradi naših občinskih doklad, čutim potrebo to stvar malo pojasniti, oziroma povedati, kar oni povedati „pozabijo“. Ko je namreč tisti „nepozabljivi“ Košič vladal, so bile sicer res manjše doklade, toda napravil je dolga, da ga občina še sedaj čuti. Ne vem, ali so nasprotni mazači tako omejeni ali tako zlobni, da tega ne povedo, toda naši kmetje vedo prav dobro ter so tudi pri volitvah pokazali, da hočejo imeti občino v takih rokah, ki dolgove plačujejo in je ne bodo dali v kremplje takim ljudem, ki bi sicer v svojo reklamo gospodarili z manjšimi dokladami, in zraven napravili dolga, da bi zopet par desetletni smrdelo! Nadalje bi bilo želeti, da puste omenjeni mazači svoje mrtve „nepozabljive“ lepo v miru počivati in jim ne pripisujejo lastnosti, katerih niso imeli!

Kostanje. (Boj za občino.) Občinski zastop, kakor ga zahteva postava, upamo vendar enkrat dobiti; kajti politična oblast se je vendar

enkrat prepričala, da tako ne more ostati vedno, da bi bila občina brez župana. Glavarstvo beljaško se je moglo že leta 1908. — torej že skoraj pred 3 leti — prepričati, da je izključen vsak poizkus, sestaviti občinsko predstojništvo, t. j. izvoliti župana in občinske svetovalce, ker je hotela takoimenovana večina popolnoma zapostaviti našo stranko v občinskem predstojništvu. Pritiskalo se je na vse mogoče načine na naše odbornike in sicer s skrajno občutnimi kaznimi, da bi s svojo navzočnostjo pomagali na županski stol možakarju, kakor jih nahajamo v vrstah dr. Angererjeve stranke. Beljaškemu glavarstvu je bilo seveda na tem ležeče, da dobi občina postavno zastopstvo in se je obrnilo zaslišavši našo stranko začetkom novembra 1908, potom županstva do nasprotnih odbornikov z vabilom — (našim se pa kratkomalo zaukazuje) —, stopiti z našimi odborniki v **direkten** razgovor in svrhu sporazumljenja. A kar bi se bilo nam hudo zamerilo, to smejo nasprotniki storiti; vabilo politične oblasti se je kratkomalo prezrlo in mesto neposrednega razgovora se je našim odbornikom dostavil dopis, katerega je na prvem mestu podpisal nadučitelj Lesjak, v katerem se istim naznanja, da so izključene vse nadaljne obravnave radi kompromisa. Okrajno glavarstvo kakor tudi deželna vlada sta bila o tem obveščena; torej je politična oblast že koncem leta vedela, da ni mogoče pričakovati z ozirom na stališče naših nasprotnikov kakega sporazumljenja. Znano je, da naš občinski volilni red izrecno predpisuje okrajni politični oblasti, ukreniti vse potrebno pravočasno, da more začeti novi občinski zastop po preteku volilne periode t. j. po treh letih svoje delovanje (§ 19). K temu je upravno sodišče celo razsodilo, da v to svrhu ni treba čakati poteka te triletno dobe, za katero je bil prejšnji odbor izvoljen. Proti našim odbornikom je pustila politična oblast mirno in opetovano operirati s § 33. obč. volilnega reda, sama pa se ni brigala za določilo § 19. istega volilnega reda. Da bi ji ne bilo težko ukreniti pravočasno vse potrebno, je znano in se je to tudi namignilo z najmerodajnejšega mesta državne uprave na Koroškem, a opustilo se je „um der Gemeinde die Aufregungen eines neuen Wahlkampfes zu ersparen“. Mesto poseči v tako protizakonito anarhistično stanje v občini, se je našim odbornikom zažugalo s strogimi odredbami ter z ostrejšimi prisilnimi sredstvi, katera so dosegla vrhunec z eksekucijskim postopanjem na rojstni dan našega presvitlega cesarja, ko se je na nezaslišan način žalil patrijotični čut naših odbornikov, ne da bi jim došlo od poklicanih faktorjev primerno zadoščenje. Da, ta „Scharfmacherei“ je bila naperjena na to, spraviti naše možakarje v nasprotstvo z državnim pravdnikom, kar pa se hvala Bogu, našim nasprotnikom ni posrečilo! Javnost naj sodi, ali more tako postopanje varovati ugled uradov in zakonov! Kar bi imela politična oblast kot poklicana varuhinja tudi manjšinskih strank že davno storiti, je vendar enkrat ukrenila sedaj s tem, da se je županstvu zaukazalo, prirediti nove volitve občinskega odbora. Pričakovati je bilo, da bode politična oblast vzela posel novih volitev sama v roke; to bi bilo postavno tudi popolnoma utemeljeno že raditega, ker je naša občina že od leta 1909. brez župana. Po občinskem volilnem redu pa je izrecno le občinski predstojnik poklican izvršiti volilne posle, ne pa kak občinski svetovalec in naj bode potem ta tudi prvi svetovalec. Okrajno glavarstvo bi imelo tudi upoštevati dejstvo, da je prvi obč. svetovalec gosp. Andrej Lesjak, naš nasprotnik, ki je že l. 1907. odklonil sporazumljenje med obema strankama, kar bi bilo zabranilo vse neprilike zadnjih let. Volilni posel naj vodi oseba, ki je hotela na vsak način izvršiti na cesarjev rojstni dan eksekucijo pri naših odbornikih! Značilno! Komaj se je storil prvi korak za nove volitve, že se nas je hotelo prekaniti; zadnje nedelje se je vršila seja starega občinskega odbora iz l. 1904. (novega iz l. 1908. imajo samo za kaznovanje) in na dnevnem redu je bila izvolitev reklamacijske komisije. **Slučajno** smo tudi mi zvedeli za to; poizvedovali smo o zadevi pri županstvu in prejeli smo čudne informacije. V prvi vrsti smo vprašali po volilnih listah ter dobili na to vprašanje odgovor, da iste še niso gotove. In vendar je sestava istih po volilnem redu podlaga celemu volilnemu aktu. Vprašalo se je, kdaj bodo volilne liste gotove, na kar se je odgovorilo, da v par dneh. Na vprašanje, kdaj bodo ležale na vpogled v svrhu reklamacij, se je odgovorilo, da se bode to naznanilo z oglasom nabitim na občinski tabli, ki se nahaja v veži gostilne našega nasprotnika. Vprašanje, bode se li to razglasilo tudi pred cerkvijo, se je nam zanimalo, ker da to ni potrebno. Opozorilo se je na postavno določbo, češ, da se mora razpolaga volilnih list razglasiti v občini potom javnega oglasa. Po naziranju

občinske posle izvršujočega organa pa tvori pojem občine tista deska v Kvančnikovi veži; tudi dobro! Torej davkoplačevalci, posebno Jezerčani in drugi, tako se vam hoče vzeti priložnost pravočasnega vpogleda v liste v svrhu reklamacij! Hvala Bogu, da smo še slučajno zvedeli za to, kar se za našim hrbtom godi. Ob enem pa tudi javno protestiramo proti takemu postopanju! H koncu pa še nekaj; javno vprašamo našo državno upravo: Kakšne namene pa ima z občinskim odborom izvoljenim 29. februarja 1908 in katerega je ista sama pripoznala kot v smislu postave izvoljenega? Zakaj se občinsko zastopstvo poprej ne razpusti, kakor to izrecno določuje, prej da se razpišejo volitve in kar se po izrecni izjavi vladnega organa že davno samo radi tega ni storilo, „um der Gemeinde die Aufregungen eines neuen Wahlkampfes zu ersparen.“ Kaj takšnega je mogoče le na Koroškem!

Šmihel pri Pliberku. Občni zbor našega slov. kat. izobraževalnega društva, ki se je vršil v nedeljo, dne 26. m. m., je bil vsled neugodnega vremena slabo obiskan. Iz poročil odbornikov povzamemo sledeče: Društvo je priredilo tri zborovanja z veselico, uprizorilo je 6 iger. Udov šteje društvo 50 in sicer: 2 ustanovna, 12 podpornih in 36 rednih. Društvena knjižnica je tekom leta narasla od 307 na 329 knjig razne vsebine. Izposodilo se je 1050 knjig. Časniki so bili naročeni 4. Denarnega prometa je bilo 400 K 68 vin. in sicer je bilo dohodkov 207 K 86 vin., stroškov pa je bilo 192 K 82 vin. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni: Kot predsednik č. g. Jos. Vintar, podpredsednik Jakob Mišic, tajnik Anton Vauti, namestnik Zdravko Štangl, blagajničar Tom. Perč, namestnik Franc Viternik in knjižničar Adolf Karničnik. Nato je nastopil prvokrat domač mladenič kot govornik, ki je v svojem zares krasnem in obširnem govoru pozival navzoče mladeniče, da naj se oklenejo izobraževalnega društva in se v njem izobražujejo. Kakor so naši pradedje vzeli orožje ter šli v boj proti sovražniku, krvoločnemu Turku, ki je hodil v slovenske dežele ropat ter odvajati otroke na Turško, kjer jih je vzgojil za janičarje, tako si mora tudi krščanski mladenič pripraviti in si nabrusiti uma svitli meč ter vstopiti v bojno vrsto proti vsem našim narodnim sovražnikom in škodljivcem, brezvernim svobodomiselcem in socialdemokratom za naše svetinje.

Podravlje. (Hranilnica in posojilnica Podravlje), reg. zadr. z neom. zavezo je imela 19. svečana t. l. svoj redni občni zbor. Obilna udeležba je bil dokaz da se zadržniki jako zanimajo za posojilnično delovanje, posebno pa za prečeno kritično leto, ko so nasprotniki od vseh strani hujskali zoper slovenske posojilnice zastran celovške centralne kase in pozneje tudi zastran glavne posojilnice v Ljubljani. Dalje časa je imelo ravnateljstvo jako neprijetno poslovanje zastran pomirovanja strank ter s pojašnjevanjem, da posojilnica Podravlje ni niti s centralno kaso v Celovcu, niti z glavno posojilnico v Ljubljani nobeni zvezi, ker je članica „Zadružne zveze“ v Ljubljani. Najhujša hujskarija pa je bila v istih znanih Kostanjah, kjer so trosili nasprotniki vse mogoče laži zoper podraveljsko posojilnico, zatoraj se je na goraj omenjenem občnem zboru soglasno sklenilo, da ako se tam še nadalje hujska, ter se povzroči vzdig vlog, se bodo najprej tožbeno iztirjalo posojila pri ondotnih nasprotnikih, oziroma tudi drugod ter bi prizadeti morali pripisovati krivdo generalom svoje stranke. Ob enem navedemo, da ravno v Kostanjah kakor v okolici ne manjka zavednih mož, kateri imajo pri ljudstvu več upliva kot nasprotni hujskači, in ravno istim ne dolžuje zahvalo samo posojilnični odbor, ampak tudi stranke, katere so odvrnili od vzdiga vlog ter jih na ta način obvarovali izgube na obrestih. Kakor kaže sledeče letno delovanje, koje je poročal g. Janez Vospornik, se vlagateljem ni treba bati vinarja izgube. Hranilnica in posojilnica Podravlje, ki je članica „Zadružne zveze“ v Ljubljani, je imela leta 1910 skupnega prometa K 777.835.42; novih vlog je bilo: K 147.095.81; vzdignjenih vlog pa: K 170.358.43; na novo se je posodilo: K 133.494.40; posojil se je pa vrnilo: K 81.145.59; novih zadružnikov je pristopilo: 21; izstopilo pa: 7. Skupnih posojil ima hranilnica: K 344.570.95; hranilnih vlog: K 284.025.36; Izposojila na tekoči račun: K 57.090; čistega dobička je bilo: K 2.238.71; kateri se je pripisal k rezervnemu fondu, ki znaša: K 8.763.91. Iz navedenega se razvidi, da se nasprotniki zastojno trudijo škodovati slovenskim posojilnicam, marveč s hujskarijo sejejo seme, koje klasje ženjejo slovenski zavodi. Slovensko ljudstvo se probuja že na skrajnih mejah.

Želinje pri Velikovu. (Grozna nesreča.) V torek 28. marca smo zakopali črevljarskega vajenca Ferdinanda Klacer, ki se je bil ponesrečil v nedeljo zvečer. Nesreča se je zgodila na ta način: Dva posestnika v Štriholčah napravljata

Doječe matere

dobe s Scott-ovo emulzijo nove moči ne samo zase, ampak tudi za otročička. Mleko se pomnoži in je redilnejše; dete postane naravno cvetoče in živahno. Njen okus je prijeten in ni nikoli zoperen, celo pri daljšem uporabljenju. Še več,

SCOTT-ova EMULZIJA

je gotovo bistveno bolj učinkojoča kot navadno ribje olje, in več sto babic najtopleje priporoča v svojih pismih Scott-ovo emulzijo.

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom Scott-ovega ravnarja.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

si mlatilnico na vodno silo. Zato se je naredil lesen vodovod in velikansto kolo, ki se bo vrtelo med betonskim obzidjem. Dasi je stavbenik zastavil kole in še pritrdil na kolo opomin, da ne sme nihče kolesa vrteti, so bili vendar nekateri tako predrzni, da so se od znotraj vsedali v kolo in se gugali (hujčkali). Parkrat sta jih oba gospodarja odpodila, ali vedno so se zopet vrnili in se na tak nevaren način igrali. Slednjic se v sedeta dva petnajstletna fanta v kolo in se hujčkata, pa prihiti tretji in kolo požene tako, da je neslo fanta kvišku. Eden izmed fantov, zgoraj imenovani Ferdinand Klacer, pače doli in potisne glavo med kolo in med betonski zid. Kar zahreščalo je, tako strahovito mu je zmečkalo glavo. Celo kolo je s krvjo oškropljeno. Živel je potem fant v nezavesti samo še par minut. Drugemu se k sreči ni nič zgodilo. Proti takim predrznim igračam bi morali odrasli zelo strogo nastopati.

Št. Vid pod Juno. (Občinske volitve.) V torek, dne 28. sušca t. l., vršile so se tukaj občinske volitve za občino Rikarjavas. V vseh treh razredih so bili izvoljeni soglasno vsi naši odborniki. Nasprotniki se volitve udeležili niso; prej so imeli 6 odbornikov in sicer je bil njihov prvi razred. Naši kandidatje so dobili lepo število glasov in sicer v tretjem razredu 69, v drugem 23 in v prvem 15 glasov. Ta volitev je dokaz, da je naše ljudstvo dobro in na slovenski strani, ako ni med njimi kakega liberalnega hujskača. Volilci so pokazali tudi svojo narodno požrtvovalnost, ko je g. Jožef Rutar pobiral med njimi za „Društveni dom“ v Žitarivasi. Nabralo se je precej kronic.

Spodnji Dravberg. (Umrl) je dne 27. m. m., po dolgotrajni mučni bolezni gosp. Franc Sternad, bivši gostilničar in hišni posesnik, star 66 let. N. p. v m.!

Spodnji Dravberg. (Zadružno-gospodarski shod.) Ljubljanska „Zadružna Zveza“ je napravila dne 26. sušca v našem „Narodnem domu“ poučen shod, ki je kljub slabemu vremenu bil dobro obiskan. Pazljivo so navzoči sledili besedam govornikov. G. ravnatelj „Zveze“ Ivan Traven otvoril shod, ki mu predseduje g. Dom. Kotnik. Nato g. Traven v daljšem govoru pojasnjuje pomen delovanje, napredek naših posojilnic, združenih v „Zadružni Zvezi“ ljubljanski in ovirje vse napade narodnih nasprotnikov, nemčurjev, zbranih okoli ptujske „giftne krote“, na naše denarne zavode, ki niso bili prav v nobeni zvezi z nemško „Centralkasso“ v Celovcu, ali „Glavno posojilnico“ v Ljubljani. Odlični govornik je vneto pozivljaval h pravi zavednosti, edinosti, skupnemu delovanju slovenskega kmetskega stanu, ker le v tem mu je mogoč napredek. — G. Kristof je jako poljudno razpravljaval o nekaterih zelo važnih vprašanjih naše živinoreje in kazal, kako si kmet more opomoči v tej važni panogi kmetijstva. Zeleti je le, da se zlati nauki vsestransko uvažujejo. — Na posebno veselje vseh zborovalcev je prišel na shod tudi g. drž. in dež. poslanec Fr. Grafenauer, ki je med mnogokratnim burnim odobravanjem ožigosal postopanje nemških nacionalcev nasproti slovenskim zahtevam tako v narodnem kakor v gospodarskem oziru in na podlagi suhih števil pokazal, kako se postopa pristransko in krivično z nami. Izbornemu govoru je sledilo burno odobrovanje, saj so segle besede govornikove prav vsem do srca! Zaključil je shod župnik Rozman z zahvalo do govornikov in poslu-

šalcev, izrekajoč nado, da bodo tako podučni in koristni shodi se odslej vršili redno tudi po naših bližnjih krajih!

Radiše. Mesečno zborovanje našega izobraževalnega društva, ki se je vršilo v soboto, dne 25. sušca, je bilo nad vse dobro obiskano. Precej velika društvena soba je bila do zadnjega kotička napolnjena. Po pozdravu novo izvoljenega predsednika, vrlega g. Lacknerja, je ob splošnem zanimanju najprvo govoril preč. g. prof. dr. L. Ehrlich o ustroju države, o direktnih in indirektnih davkih, ter o vprašanju, kateri davki so pravični in kateri ne. Drugi govornik g. Hermonko od g. Klešnika v Celovcu je govoril o pijančevanju, posebno o žganjepitju, katero je rakrana na našem telesu. Pokazal je pri tem na zlé posledice žganjepitja na zdravje, kakor tudi na gospodarsko stanje narodovo ter iz tega ozira pozivljaj na ustanovitev treznostnega odseka, kateri naj bi bil v vsakem društvu. Za tem je govoril še preč. g. župnik o šoli, kakšna naj bo, da bo odgovarjala našim zahtevam.

Dobrlavas. Mesečno zborovanje tukajšnjega izobraževalnega društva na Marijin praznik dne 25. sušca je bilo kljub slabemu vremenu zelo dobro obiskano. Po pozdravu predsednika je govoril domač kaplan č. g. T. Ulbing zelo prepričevalno in navdušeno o krasoti naše mile slovenske domovine, o lepoti in milobi našega slovenskega jezika, in nas navduševali, da naj smo ponosni na svoj kmetski stan. Nato stopi na govorniški oder naš vrli predsednik g. Jak. Lužnik, ki v lepih, jedrnatih besedah razloži pomen in veliko važnost izobraževalnih društev z ozirom na današnje razmere, ko nam šola ne nudi tega, kar potrebujemo za vsakdanje življenje. Mladi govornik, ki je nastopil prvič, je svojo nalogo izborno rešil.

Gospodarske stvari.

Občni zbor delničarjev Jadranske banke v Trstu.

Dne 18. m. m. ob 6.30 uri zvečer se je vršil v prostorih banke V. redni občni zbor delničarjev gori navedenega zavoda. Zborovanje je otvoril v odsotnosti predsednika g. Ivana Mankoča, podpredsednik g. dr. Gustav Gregorin, ki je konstatiral, da je bil občni zbor pravilno sklican in da je z ozirom na zastopano številno delnic (5840 delnic s 378 glasovi), sklepčen. Gospod podpredsednik je pozdravil navzoče delničarje, ki so se v obilnem številu udeležili občnega zbora, predstavil zastopnika c. kr. vlade, c. kr. okrajnega glavarja g. Ed. Fabianija, in c. kr. notarja gosp. dr. G. Zencovicha ter poročal o poslovanju banke v minolem letu. Iz tega poročila razvidimo, da je Jadranska banka o minolem letu povišala delniško glavnicu od K 3.000.000 na K 4.000.000 in v tem letu od 4.000.000 na 6.000.000 kron, kateri znesek je že danes popolnoma vplačan. Obe dve emisiji sta imeli izredno lep uspeh, kar najbolj priča o zaupanju merodajnih krogov v ta naš zavod.

Filijalka v Opatiji dobro vspeva in tudi glede filijalke v Ljubljani, ki je bila to leto ustanovljena s tem, da je naš zavod prevzel poslovanje „Trgovsko obrtne banke“ v Ljubljani, je pričakovati, da bo dobro izpolnjevala svojo nalogo. Ustanovljenje naše filijalke v Ljubljani je bilo od merodajnih krogov ljubljanskih navdušeno pozdravljeno in gospod podpredsednik citira tudi tozadevna poročila glavnih ljubljanskih listov, ki se izražajo zelo simpatično o „Jadranski banki“.

Omeniti moramo tudi, da je bila „Jadranska banka“ oficijelno sprejeta v konsorcij za oddajo 4 odstot. avstrijske kronske rente pri vseh emisijah 1. 1910. in tudi to leto pri emisiji K 118.695.000.

Skupni promet v minolem letu znaša kron **756.459.897.64**, čisti dobiček pa K 349.541.92 (nasproti lanskemu za kron 91.726.20 več) kar odgovarja $8\frac{3}{4}\%$ obrestovanju delniške glavnice. Rezervni fondi so narastli z dotacijo iz čistega dobička za leto 1910. na kron 338.000— in se povišajo z azijom V. emisije delnic za približno nadaljnjih kron 100.000—

Podpredsednik g. dr. Gregorin je zaključivši svoj nagovor prosil navzoče delničarje, da ohranijo svoje prijateljstvo in simpatije našemu zavodu tudi za naprej in da podpirajo s tem delovanje upravnega sveta in ravnateljstva.

V smislu pravil je imenoval g. podpredsednik kakor skrutinatorja delničarja gg. Candolinija in Kokalja, kakor verifikatorja zapisnika gg. Harlovića in Kalistra in kakor zapisnikarja podravnateljstva banke g. Skorkovskega a.

Čista bilanca 31. grudna 1910. izkazuje sledeče številke: Aktiva: gotovina v blagajni K 233.430.83, menice K 2.895.869.10, vrednosti papirji K 641.630.20, konzorcijalni posli kron 95.999.65, dolžniki kron 11.354.959.50 bančno poslopje kron 257.449.67, inventar kron 48.925.58 skupno kron 15.428.264.53.

Passiva: delniška glavnic K 4.000.000, rezervni fondi K 266.987.50, vloge K 3.504.187.98, upniki kron 6.877.846.95, transitivne obresti kron 55.165.44, trate K 374.489.74, neodvignjena dividenda K 481, čisti dobiček K 349.541.92, skupno kron 15.428.264.53.

Član nadzorstvenega sveta g. Ulčakar je poročal, da je nadz. svet bilanco točno pregledal in našel v popolnem redu. — Predlagal je, da se podeli upravnemu svetu absolutorij in da se sprejme predlog istega glede razdelitve čistega dobička.

Ta predlog se enoglasno sprejema, vsled česar se izplača za 1. 1910. 6. odstotna dividenda t. j. K 24— po delnici pričeni od 1. aprila t. l.

Na predlog delničarja g. Kalistra so bili za leto 1911. zopet enoglasno izvoljeni isti gospodje v nadzorstveni svet banke.

Predlog upravnega sveta za povišanje delniške glavnice na K 12.000.000 in s tem spojeni predlog glede spremembe pravil, sta bila enoglasno sprejeta. Ob enem je pooblastil občni zbor upravni svet, da izvrši povišanje kapitala po lastni razsodnosti ali deloma, ali na enkrat in da sam določi pogoje tozadevne emisije.

Ker ni bilo nobenih drugih predlogov je podpredsednik g. dr. Gustav Gregorin zaključil zborovanje in se ponovno zahvalil gg. delničarjem na zanimanju za zavod.

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Društveno gibanje.

Občni zbor „Slovenskega kršč.-soc. delavskega društva za Celovec in okolico“ se vrši na cvetno nedeljo 9. aprila 1911 ob 3. uri popoldne v hotelu Trabesinger. *Odbor.*

Št. Janž v Rožu. Naše slov. kat. izobraževalno društvo bo imelo v nedeljo, dne 2. aprila, popoldne ob 3. uri svoj 3. letni občni zbor pri Tišlerju v Št. Janžu. Na sporadu je: Pozdrav, poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja, volitev odbora in slučajnosti. Udje in prijatelji društva, pridite v obilnem številu. *Odbor.*

Velikovec. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 23. aprila, igro „**Divji lovec**“ v korist „Slovenske Straže“. Začetek točno ob pol 4. uri s sledečim sporedom: 1. Na zdar! Koračnica. 2. Spomin na visoko Ojstrico. Valček. 3. Naprej zastava slave! 4. Liepa naša domovina. Svirajo tamburaši. 5. Pozdrav predsednika. 6. Kratak govor: „Slovenci! Ljubimo svoj narod in domovino ter podpirajmo „Slov. Stražo“. 7. Ljudska igra: „Divji lovec“ v štirih dejanjih s 23 vlogami. Po igri prosta zabava s tamburanjem. Vstopnina: I. sedeži 1 krono, II. sedeži 70 vin., stojišča 40 vinarjev. Z ozirom nato, da je prireditelj v korist „Slov. Straže“, pričakuje najobilnejše udeležbe od blizu in daleč. *Odbor.*

Velikovec. Društvo „Lipa“ priredi v nedeljo, dne 2. aprila, točno ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ svoj letni občni zbor. Poleg navadnega sporeda je tudi na vrsti govor: „Kako podpiramo Slovenci protestantizem?“, in ponovila se bo tudi lepa gledališka igra „Najdena hči“. Z ozirom na važen govor pričakujemo najobilnejšega obiska.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najbolji, „pravega: Francka.“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Globasnica. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi svoj redni občni zbor dne 2. aprila, ob 3. uri popoldne, v prostorih Šoštarjeve gostilne v Globasnici. Govori govornik iz Celovca. Po zborovanju se vprizorite sveto-postna igra „Mater-Dolorosa“ in šaloigra „Zdaj gre sem, zdaj pa tja.“ Vstopnina za neude, stojišča po 20 vin.; člani plačajo polovico. Vstopnice bodo kolekovane z narodnim kolkom, za katerega se doplača 2 vinarja. Vse, ki jim je mar pošteno razvedrilo od blizu in daleč vabi *Odbor.*

Črna. Delavsko društvo priredi 2. aprila 1911 ob 1. uri popoldne pri Drofelniku v Črni dve igri. Fantje igrajo „Sanje“, dekleta pa „Sv. Cito“. Pridite, prijatelji društva, na tiho nedeljo poslušat lepi igri! *Odbor.*

Zahvala.

Ker mi ni mogoče, zahvaliti se vsem gratulantom povodom mojega godu pismeno, prosim, da sprejmejo tem potom mojo najsrčnejšo zahvalo.

† **Jožef,**

resignirani knez in škof krški.

Cerkvene vesti.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Tretji red sv. Frančiška) se je na četrto postno nedeljo dne 26. m. m. ob zelo obilni udeležbi vernega ljudstva iz cele naše velikovške dekanije v tukajšnji župnijski cerkvi slovesno vpeljal. Č. g. župnik Poljanec je jako poljudno in navdušeno govoril o tretjem redu in ovrigel razne predsodke zoper ta lepi red. Prisca hvala mu za ves njegov trud! Tukajšnja postaja šteje zdaj že 36 udov in sicer starih udov 24, na novo pa je pristopilo 12 udov, največ naših vrlih kmetic, pa tudi nekaj vzornih deklet. Nauk za tretji red bo vsako zadnjo nedeljo v mesecu. Tako je mladika 700 let starega drevesa sv. Frančiška tudi ob skrajni naši severni meji srečno zasajena, ki naj se razvija in procvita v blagor našega vernega slovenskega ljudstva!

Politične vesti.

Državni zbor — odgoden.

Celovec, 30. sušca 1911.

Ljudska zbornica umira. Umrla še ni, kljub temu, da so ji že v pondeljek pri odgodenju šteli samo še ure. Državni zbor je namreč odgoden, razpust pa je danes še negotov, čeravno je večina poslancev izprva zatrjevala, da bo cesar gotovo zbornico razpustil in se bodo volitve vršile morda že h koncu junija. Zbornica je res zrela za razpust. Ob razmerah, katere si je ustvarila Bienenrothova vlada, državni zbor ni mogel delovati. Vlada je potisnila Slovence ob stran, jim odvzela možnost, sodelovati pri vladanju, na drugi strani je pa bila vladna večina zelo mala, nezanesljiva, ki je znala mogočno opozicijo Čehov in Slovencev samo dražiti, ni pa mogla brez nje izvršiti nobene večje akcije. Pogodba z Ogrsko, začasna izprememba poslovnika in vsakoletni proračun, ki ga je zbornica brez zloglasnega § 14 spravila pod streho, so bile najvažnejše akcije državnega zbora, in pri vseh so več ali manj sodelovale opozicijske stranke. Izprememba poslovnika se je celo izvršila proti nemu delu vladne stranke. Tako so Čehi in Slovenci vladi podali jasen dokaz, da so voljni vstopiti v vladno kolo, da pa vladna večina brez njih nima trdnih tal in je obstanek vlade v takih razmerah odvisen samo od slučajnosti. Ali nemškonalni furor je dvigal svojo puhlo glavo in sikal, če se je Bienenroth le malo prijazno ozrl k slovenski opoziciji.

Sedaj bi bili morali rešiti začasni proračun, da ga pa niso, je bila vladna stranka sama kriva in sicer v prvi vrsti nemški nacionalci, ki so se

Poživljenje krvnega obtoka, pospeševanje živčnega delovanja, utrjenje kože proti prehlajenju
se doseže, če rabimo

Za umivanje glave, ust, oziroma zobov in za olepšanje polti
je neobhodno potrebno

Diana-francosko žganje.

Vaš zdravnik

Vam rad priporoči Diana-francosko žganje vsled njegovega razkužilnega in hkrati oživljajočega učinka, kojega glavni vzrok je primes — Mentola. — Glavna snov Diana-francoskega žganja je najfinjši, dvakrat ohlajeni vinski destilat.

Zgorajšnja varstvena znamka Vas ščiti pred prenebrami. Zahtevajte pri nakupu le pristno Dianafrancosko žganje in pazite na to, da bo imela steklenica vtisnjeno ime „Diana“, zamašek in plomba z gornjo varstveno znamko.

Domač prijatelj

v pravem pomenu besede se sme imenovati naše Diana-francosko žganje vsled svojega izvrstnega učinkovanja in svoje mnogostranske porabljivosti. Cena male steklenice K — 50, srednje steklenice K 1'20, velike steklenice K 2'40. Dobiva se povsod, kjer ne, naravnost od tovarne francoskega žganja, društva z o. z., **Dunaj, I., Hohenstaufengasse 3r.**

branili in branili ter rešitev do zadnjega zavlačevali, tako da je bilo za opozicijo samo igrača, preprečiti pravočasno rešitev začasnega proračuna.

Ministrski svet se je v torek posvetoval o usodi parlamenta in se načelno izjavil za to, da se zbornica razpusti. V sredo je predložil ministrski predsednik cesarju ministrske sklepe. Izključeno pa nikakor ni, da cesar ugodil želji Poljakov, ki so odločno proti razpustitvi; ustrezno bi bilo pa tudi drugim vladnim strankam, krščanskim socialcem in nemškimi nacionalcem, pa tudi socialnim demokratom. Zlasti nemški nacionalci ne morejo prikriti svoje pobitosti, kakor da bi jih bil kdo s kolom udaril po glavi. Saj je pa odgoditev, oziroma, če se parlament razpusti, ravno zanje **največji fiasko**. Zato se bojijo volitev.

Seveda bodo skušali svoj fiasko prikriti s tem, da bodo političnim nevednežem kričali: Slovani so parlament razbili. Povedali pa ne bodo, da po parlamentarnih načelih ni dolžnost opozicije, skrbeti za delovanje državnega zbora, ampak in sicer izključno dolžnost — vladne večine. Opozicija vendar ni tako neumna, da bi o pravem trenutku sama vrgla v stran orožje in pomagala iz zadrege vladni stranki, ki jo hoče strmoglaviti. Če pa bo prihodnja vlada odpravila enkrat dosedanja za Slovane krivični vladni sistem in poklcala dosedanja opozicijo k sodelovanju, bo ta dokazala, da je za vladanje drugače zmožna kakor dosedanja vladna večina. **Odgodenje parlamenta je dokaz, da se brez Slovanov in proti Slovanom v Avstriji ne bo vladalo! Odgodenje parlamenta pomeni za opozicijo sijajno zmago!**

Podporno društvo za slovenske dijake koroške je prejelo od oktobra 1910 pa do 10. marca 1911 sledeče darove:

Lav. Schwentner, knjigotržec, Ljubljana, 4 krone. Fr. Žužek, višji inženir, Ljubljana, 20. Dr. Danilo Majaron, odvetnik, Ljubljana, 20. Jos. Javornik, lesni trgovec, Žalina, 10. Nežika Novak, šmihel nad Pliberkom, 2. Karol Hraba, župnik, Djekše, 5. Josip Rudež, veleposestnik, St. Jernej, 4. Dr. Val. Janežič, višji štabni zdravnik v pok., Celovec, 5. Emil Orožen, notar, Kamnik, 4. Matija Mrak, dekan, Stara Loka, 3. Dr. Matej Senčar, sodnik, Brdo pri Lukovici, 2. Karol Šavnik, lekarnar, Kranj, 5. Fr. Lenger, žiri, 5. Oton Ploj, notar, Črnomelj, 5. Fr. Kolenc, dvorni svetnik, Gradec, 10. Dr. Josip Lesar, ravnatelj bogosl., Ljubljana, 2. Šimen Greiner, župnik, St. Jakob ob cesti, 3. Dr. Valent. Krisper, odvetnik, Ljubljana, 20. Matej Prosekar, lesni trgovec, Kotmaravas, 2. Dr. Ivan Krek, prof. in dež. poslanec, Dunaj, 10. Dr. Albin Poznik, notar, Novomesto, 5. Jos. Rohman, notar, Kostanjevica, 5. Hranilnica in posojilnica v Borovljah, 3. Lud. v Borovnik, puškar, Borovlje, 3. Dr. Josip Mencej, prof., Dubrovnik, 2. Dr. Jos. Barle, Kozje, 5. Dr. Jurij Pučko, notar, Krško, 2. P. Majdič, Jarše-Mengeš, 5. Posojilnica v Mariboru 20. Rajko Marenčič, trgovec, Kranj, 5. Dr. I. Gregorič, Gorica, 3. Jos. Sitter, sodni svetnik, Brežice, 10. Slovenska straža, Ljubljana, 50. A. Sturm, župnik, Brdo, 10. Dr. Janko Šernec, Celje, 3. Dr. Janko Babnik, min. svetnik, Dunaj, 10. Viktor Bežek, ravn. učiteljska, Gorica (zbirka pri profesorjih), 15. Tom. Einspieler, sodni svetnik v p., Ljubljana, 3. Dr. Lamb. Ehrlich, prof. bogosl., Celovec, 5. I. pl. Kappus, bančni uradnik, Celovec, 1. Dr. Fr. Kos, prof., Gorica, 5. Jos. Jeglič, posestnik, Podbrezje, 5 kron.

Z iskreno zahvalo vsem gospodom, oziroma zavodom, ki so nam poslali prispevke, izrekamo tudi gorko željo, da bi vsi s primernimi zneski porabili poslano položnico. V blagajnikovi knjigi in društveni blagajni silno dosti — praznega, pomagajte mašiti in polniti!

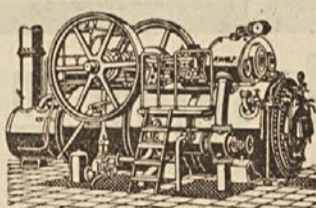
Za odbor: Blagajnik.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU,

Podružnica: Dunaj, III., Heumarkt 21.

Patentni

vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem.

Izvirna sestava Wolf 10—800 HP

Najbolj dovršeni in gospodarski stroji

za industrijo in poljedelstvo.

Vseh izdelkov nad 760.000 HP.

Kaj je novega po svetu.

„Klub slov. amater-fotografov“ v Ljubljani. Kakor smo že poročali v listih, priredi društvo „K. S. A. F.“ prvo svojo razstavo. Otvori se meseca maja t. l. v umetniškem paviljonu g. R. Jakopiča skupno z običajno „Spomladansko umetn. razstavo“, na kateri bo poseben prostor določen za razstavo našega društva. Vse članke, ki se hočejo razstave udeležiti, uljudno prosimo, da nam to nemudoma javijo, da se jim potem pravočasno določi vsa tozadevna potrebna pojasnila. Pravico udeležbe na razstavi imajo le člani društva, zato se zajedno opozarja tudi vse amaterje, ki še niso prijavljeni društvu in se žele razstave udeležiti, kakor tudi biti deležni vseh udobnosti, ki bodo združene s to razstavo, da isti nemudoma javijo svoj pristop k društvu. Ker je to pri nas prva skupna umetn. amater-fotografska razstava je želeli, da bi se je vsi naši amaterji v kolikor mogoče polnem številu udeležili. Razstavljalcem, kakor tudi društvenim članom, so na „Spomladanski umetn. razstavi“ zagotovljene razne udobnosti. Prijave pošiljati je na društveni naslov „Klub slov. amater-fotografov“ v Ljubljani.

Odbor.

Loterijske številke 24. marca 1911:

Trst 70 41 33 2 1
Linc 13 33 73 9 56

Posestvo naprodaj

v Krotni vasi pri Vetrinju, ki obsega 7 oralov travnikov, 8 oralov njiv, 8 oralov gozda in kamnolom z lepim kamnom. Pojasnila daje **A. Bricl** pd. **Mancur** v Krotni vasi, p. Vetrinj.

V najem

se odda **majhno posestvo** blizu Vrbe, obstoječe z 8 birni posetje, tremi orali travnikov in z velikim urejenim sadnim vrtom. Kje, pove uredništvo.

Tržne cene v Celovcu

23. sušca 1911 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	—	22	95
Rž	19	—	19	37
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	18	—	18	33
Oves	17	50	18	50
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	28	57
Turščica	—	—	17	77
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	9	33
Deteljno seme	—	—	150	—
Seno, sladko	6	—	6	50
„ kisló	4	—	5	—
Slama	3	50	5	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repá, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	3	—	3	20
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	60
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	90	2	10
Svinjska mast 1 „	2	20	2	30
Jajca, 1 par	—	—	12	—
Piščeta, 1 „	2	80	3	40
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	7	—	9	—
30 cm drva, trda, 1 m ³ .	3	—	3	40
30 „ „ mehka, 1 „	2	70	3	—

Živina	Počrez	100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
		od	do		
Konji	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—
Voli, pitani	640	—	—	—	—
„ za vožnjo	466	520	—	—	—
Junci	250	460	—	—	—
Krave	160	610	74	—	—
Telice	262	312	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	154	158	—
Praseta, plemena	16	65	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—

Namesto 40 kron, samo 6 kron
Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, pristna, zelo lepa, 16 cm dolga dlaka, s staro-srebrno Hubert-čevko, s premikajočim oklepom in vijakom, skupaj samo 6 kron. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju in colnine prosto izdelovalec gamsovih brad

Fenichel, Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.

Mnogo priznalnih pisem.

Razglas.

Proda se iz župnijskega lesa 950 kubičnih metrov

smrekovega in borovega lesa

ob bregu Drave. Cena 9000 kron. Več pove župnijski urad v Žvabeku, p. Pliberk, kamor naj se določijo pismeni oferti do 15. aprila 1911.

Louske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Učenec,

ki je dobro izšolan, se sprejme takoj v špecijsko trgovino v Celovcu. Naslov pove uredništvo „Mira“.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je na novo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vin. več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vin. več.

Kupi se

poni ali mulo

za trgovino. Ponudbe na uredništvo „Mira“.

Josip Mesesnel, posestnik na Gočah, p. Vipava, Kranjsko, ima več rožmarina naprodaj.

Naprodaj je

majhno posestvo v Svetnivasu,

na katerem se lahko redi dve do tri krave. Naslov pove upravništvo „Mira“ št. 12.

1 milijon sadnih drevesc

(Odposiljati se je začelo in se bo do začetka majnika.)

Jabolke, hruške, orehi, breskve, pravi kostanji, črešnje, češplji, marelice itd. en kos od K 1.— naprej, 100 kosov jabolčnih drevesc za visoko rast od K 25.— naprej, 200.000 kosov zelo lepa drevesca za olepšanje in drevorede. en kos od 60 vinarjev naprej. 2 milijona različnega grmičja za olepšanje, 100 kosov K 15.—. 20 milijonov akacij in gladiojskih rastlin, 1000 kosov od K 10.— do 75.—. 15 milijonov gozdnih drevesc: smreke, bori, hrasti itd. 1000 kosov od K 2.— do K 20.—. Pasemska perutnina in jajca za valjenje v 20 priznanih pasmah, tako tudi divji fazani. Na zahtevo ilustriran cenik brezplačno.

Grof Žiga Batthyány-ovo grajščinsko oskrbnništvo Csendlak pri Radgoni.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta šte. 14

priporoča svojo trgovino s špecijskim blagom ter deželni pridelki kakor svojo bogato sortirano zalogo z najboljšim blagom in z najtočnejšo postrzbo.

Prečastitim župnijskim uradom priporoča patentirano olje za večno luč, posebno fino kadilo, francoski steni itd. Naročila se tudi sprejemajo v Pavličevi ulici št. 7.

Kupci posestev, pozor!

Velekrasno in dobičkanosno posestvo, ki meri 28 oralov zemlje obstoječe iz njiv, sadnikov, travnika, vinograda in lepega gozda se takoj proda. Poslopja so zidana in v dobrem stanu. Govedi se redi 12 glav. Posestvo leži na Štajerskem v jako prijaznem kraju Mariborske okolice tik okrajne ceste ter ima solčno lego. Cena z vso bogato opremljeno premočino je 25.000 kron. Več pove Josip Serbec, pos. sin v Gradiški, pošta Pesnica, Štajersko.

1911 Mode cefire 1911

Ročnotkane platnene in bombažaste kanafase, inlete, rjuhe, platno, krisete, damaste, brisače, žepne robce, za poletno sezono batiste, deleine, ripse, atlasaste tisk-oksforde, volneno blago za ženske in moške itd. kupite najbolj poceni naravnost pri izdelovalcu

Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica

Bistre št. 39 pri Novem Mestu ob Metuji (Češko).

Vzorke pošilja zastoj in poštnine prosto. Dopisuje se slovensko. V enem letu sem prejel 300 zahvalnih pisem od Slovencev.

Neškodljive substance za okusen in zdrav sadni mošt za malico, odposilja proti povzetju z natančnim navodilom Franc Hubmann, Celovec, Strutzmannova ulica 5. Cena za 1 liter po 4 vinarje. Mnogo priznanj.

Neredna prebava

je vzrok mnogih bolezni.

Zatorej naj se pravočasno uporabi sredstvo za redno prebavo.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depozitarno varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej pošiljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštnine prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Za polovično ceno

v najlepšem kraju blizu Beljaka ob Osojskem jezeru je restavracija, ki ima kopališče ob jezeru in lastne ladje, lawn-tennis-prostor, lep senčnat vrt z vso opravo, 1400 m² obrežja, postajo za vlak in parobrod, ter nese 1650 kron najemnine samo poletni čas, takoj naprodaj samo za 25.000 kron; gotovine je treba le eno tretjino. Več pove Scherian, Celovec, Südbahngürtel št. 8 a.

Izjava.

Lastnoročno podpisana Ana Vričko, posestnica v Klančah pri Galiciji, globoko obžalujem lažljivo obrekovanje, s katerim sem obdolžila Jožefa Pušlja, posestnika v Klančah in Heleno Petek, posestnico ravnotam, prešestovanja.

Izjavljam, da mi Jožef Pušl in Helena Petek nista v prav nikakem oziru dala opravičenega povoda za to lažljivo govoričenje.

Zahvaljujem se obema, da sta odstopila od tožbe ter mi kazen odpustila.

Zavežem se plačati:

1. vse stroške,

2. za Ciril in Metodovo družbo 10 K — oboje do 1. aprila 1911 v roke nasprotniškem zastopniku gosp. dr. Ferdinandu Müllerju, odvetniku v Celovcu.

Končno dovoljujem, da se ta izjava objavi na moje stroške v „Korošču“ in „Miru“.

+ Ana Vričko,

podp. in priča: dr. Tone Gosak, m. p.

Dobrlavas, dne 24. sušca 1911.

: Hotel Trabesinger v Celovcu :

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.

Za zabavo služi

kegljišče, po zimi zakurjeno.

Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: Ivan Millonig.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni fond K 500.000.

Denarne vloge obrestujemo po 4 1/2 % od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskomt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljet, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve zrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.